ПОЛИТИКИН
1. 6. 1984 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 40 ДИН
БРОЈ 1692

ЗАБАВНИК

ОН ЈЕ МАЧКА, НИЈЕ РАЗБОЈНИК

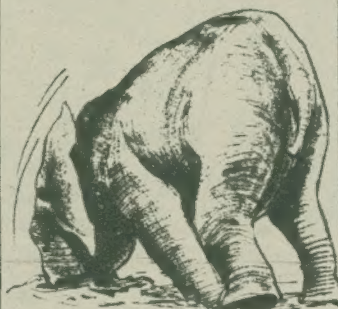
Ripley

Веровали или не!

Велика коњушница

У ШАНТИЛУ, У ФРАНЦУСКОЈ, ИЗГРАЂЕНА ЈЕ ИЗМЕЂУ 1717. И 1735. ЗА СЕДМОГ ПРИНЦА ОД КОНДА, А ПО НАЦРТУ АРХИТЕКТЕ ЖАНА АЛВЕРА. ШТАЛА ЈЕ БИЛА ЛУКСУЗНА, КАО И САМА ПАЛАТА, И ТОЛИКО ВЕЛИКА ДА ЈЕ У ЊУ МОГЛО СТАТИ 240 КОЊА.

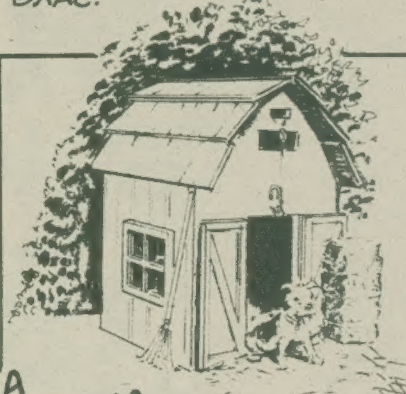
АФРИЧКИ СЛОН

ПО ИМЕНУ „КАПЕТАН" ОД 2250 КИЛОГРАМА КОЈИ ЖИВИ У САФАРИ-ПАРКУ У ВЕСТ МИДЛЕНДУ (ВЕЛ. БРИТАНИЈА) ИМА ОБИЧАЈ ДА ЗАРИЈЕ СУРЛУ У ЗЕМЉУ И ТАКО, КАО НОЈ, СТОЈИ И ПО НЕКОЛИКО МИНУТА.

АМЕЛА НЕЧЕЛ

ИЗ КОДЕРСПОРТА У ПЕНСИЛВАНИЈИ (САД) НИКАДА НИЈЕ БОЈИЛА КОСУ, АЛИ НИ ДАНАС, У 96. ГОДИНИ, НЕМА ЈОШ НИЈЕДНУ СЕДУ ВЛАС.

ЈЕДНА ФИРМА

СА БЕВЕРЛИ ХИЛСА ГРАДИ КУЋЕ У СТИЛУ САЛУНА СА ДИВЉЕГ ЗАПАДА, АЛПСКИХ ШВАЈЦАРСКИХ КУЋА, ЕЛИЗАБЕТАНСКИХ ИЛИ ШПАНСКИХ СЕОСКИХ И ТО ЗА -ПСЕ.

ПАС РИЦИ

ВЛАСНИШТВО МАЈКЛА МЕТИШАНА ИЗ ХОТ СПРИНГСА (САД), МОЖЕ КРОЗ ОБРУЧЕ ДА ПРЕСКОЧИ ПРЕКО 2 М И ХОДА ПО ЖИЦИ ВЕЗАНИХ ОЧИЈУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● деведесетједногодишња становница Лондона Лилијан Сломан недавно је први пут у животу платила казну. Наиме, Лилијан је већ седамдесет година возач, а никада није начинила ни најмањи саобраћајни прекршај. Али, прошлог месеца, возачка дозвола јој је одузета

јер је „јурећи" брзином од 25 километара на час проузроковала велики застој на ауто-путу. Судија који јој је изрекао казну истовремено није могао да овој баки не честита на дугогодишњој беспрекорној вожњи.

● ● ● никл је познат још од најстаријих времена. Стари Кинези употребљавали су једну легуру у којој је било највише никла, а називали су је пакфонг.

● ● ● пчеларство је у средњевековној Србији играло важну улогу. У доба Немањића многим људима било је то једино занимање. Било је чак и пчеларских стручњака који нису имали сопствене пчелињаке већ су само продавали своје знање путујући од места до места. То су били такозвани „путујући пчелари" или „уљари".

● ● ● према неким прорачунима на Земљи има око 4,7 милијарди становника, а двехиљадите та бројка би чак могла и да се удвостручи мада се рачуна да ипак неће прећи 6,1 милијарду. А само пре нешто више од три века, тачније 1650. године, на целој Земљиној кугли било је само 465 милиона људи. Године 1750. било их је већ 660 милиона, а према подацима Уједињених нација из 1956. било их је 2 милијарде и 655 милиона.

● ● ● штафетне гласоноше старих Инка прелазиле су преко планина и пробијале се кроз непроходне перуанске џунгле. С обзиром на природу земљишта и чињеницу да је само човек могао туда да прође, тај систем

преношења порука и вести остао је најбржи у историји све до почетка телеграфске ере. Добро организоване штафете Инка прелазиле су просечно 500 километара на дан.

● ● ● бразилски градић Пара спада у оне области у којима пада највише кише у току године. Житељи овог места не памте

ниједан дан без капи кише. Према пљусковима, који су чести и падају у кратким и једнаким размацима почели су чак да одређују време, па се зато често може чути: „Дођи после другог јутарњег пљуска", или, „Догодило се то између трећег и четвртог поподневног пљуска".

● ● ● у току једне године коњ поједе хране чија тежина износи свега осам до девет пута више од тежине ове животиње. За то исто време човек поједе шеснаест пута више хране него што је сам тежак.

ВАЗДУШНА МЕТЛА

УСКОРО НА НАШИМ ТРОТОАРИМА И У ПАРКОВИМА

Овај цртеж најпластичније објашњава разлику између потпритиска и натпритиска, односно колико је више енергије потребно кад се користи потпритисак (цртеж горе) него кад се у игру укључи натпритисак (доле).

САМО СУ ВЕЛИКИ ИЗУМИ ПРАВИ ИЗУМИ, ТВРДЕ НЕКИ И – ГРЕШЕ. И МАЛИ ИЗУМИ ДОНОСЕ ЧОВЕКУ ВЕЛИКЕ КОРИСТИ. ШТА РЕЋИ ЗА РАЈСФЕРШЛУС, МИГАВАЦ НА АУТОМОБИЛУ, ЗАТВАРАЧ ЗА БОЦЕ, СЕЛОТЕЈП И ЈОШ ЧИТАВЕ ГОМИЛЕ ПРОНАЛАЗАКА БЕЗ КОЈИХ ЧОВЕК ДАНАС ТЕШКО ДА БИ МОГАО ДА СЕ СНАЂЕ. ЈЕДАН ТАКАВ „МАЛИ" ИЗУМ ИЗМИСЛИЛА СУ НАША ТРИ СТРУЧЊАКА.

На први поглед, могло би да се закључи да данас готово нема ствари која није измишљена, али није тако.

– Толико је предмета који просто вапе да их човек узме под своје и максимално искористи да би нам мало било и свих 22 милиона Југословена-проналазача – каже млади инжењер Милош Тодоровић, пројектант у „Гоши" из Смедеревске Паланке. – А ми, на жалост, знамо да по броју заштићених проналазака заузимамо претпоследње место у Европи (иза нас је само Албанија). У Европи нас иначе сматрају кликерашима, али још више лењивцима, бар кад је о иновацијама реч...

Милош Тодоровић спада у кликераше. Оне вредне, свакако. Већ се опробао у многим пројектима, што сам, што у групи. Разлог што је „стигао у новине" је вест коју је 9. фебруара 1984. емитовао Танјуг: тројица изумитеља из Београда – Радивоје Мирковић, Драгољуб Бешлин и Милош Тодоровић – склопили су уговор са нашом познатом и признатом фабриком „Горење" о серијској производњи ваздушног чистача смећа.

Какав је то изум кад је почетак његовог коришћења забележила и званична агенција земље?

„Циљ овог проналаска је да употпуни и усаврши познату фамилију разних уређаја и машина за чишћење. Првенствено треба да служи као чистач пешачких стаза на улицама и у парковима, индустријских и сличних хала и постројења. Друга варијанта овог проналаска намењена је за чишћење снега" – стоји у образложењу изума пријављеног Савезном заводу за патенте крајем фебруара 1983.

Главни штос

„За ову врсту чишћења", образлажу даље Мирковић, Бешлин и Тодоровић, „данас се најчешће користи физички рад, а од алата метла или шмркови са водом. Чишћење пешачких стаза од отпадака, лишћа и сл. метлом је неефикасно, споро и скупо. Овакав начин чишћења умногоме зависи од временских прилика (ветар, киша, на пример)..."

А какав је њихов изум, шта је ту уопште револуционарно?! И досад су постојали, и постоје, разноврсни уређаји за чишћење. Тачно је то, објашњава Милош Тодоровић, као што је и тачно да сви досад познати уређаји за чишћење раде на механичком принципу са коришћењем четке, метле, воденог млаза или сисањем (вакумом). Улични чистач усисава отпатке помоћу ротационих четки и користи енергију потпритиска ваздуха (вакуум) за шта је потребна врло велика погонска енергија.

Главни „штос" њиховог проналаска каже Тодоровић је у томе што он искључиво користи досад некоришћену енергију натпритиска којом се постижу неупоредиво већи ефекти (мало објашњење: теоријски максимум потпритиска је 1 бар, док натпритисак може да гура практично до бесконачности). Дакле, основна разлика између ранијих чистача је у принципу коришћења натпритиска уместо потпритиска (ваздушно кретање ваздуха уместо оног вакуумског усисивања) а последица тога је, поред осталог, мање енергије са бољим резултатима рада.

А како заправо ради ова ваздушна метла? Мотор снаге 2 kW (Томосов или DMB, свеједно) окреће коло вентилатора стварајући натпритисак у доводном каналу. На његовом суженом излазу – млазници – натпритисак ваздуха претвара се у енергију млаза који великом брзином улази у радни простор одакле кроз транспортни канал односи смеће у спремиште. Наравно, оно је покретно и кад се у њега сакупи 120 литара смећа, спремиште се празни и онда све из почетка.

Модел 730 (званичан назив ваздушне метле, оно 730 означава ширину простора за чишћење у милиметрима), тежак свега 35 kg, а за један час очисти површину од око 3000 m², и, како је израчунато, замењује десет људи-чистача. Конструктори су водили рачуна и о потрошњи горива: ваздушна метла за један час рада потроши 0,6 литара мешавине. И, што је такође врло важно, сви делови су домаће производње.

Светска премијера у септембру

Предност овог малог чистача у односу на онај велики – камион је пре свега у цени: 730 ће стајати петнаестак (старих) милиона за разлику од камиона чија цена, зависно од свих оних прикључака, иде од 600 до 1700 милиона, и то углавном девизних. Предност ваздушне метле је и њена могућност да очисти и оне најнеприступачније углове који су досад углавном прескакани.

„Горење" већ увелико ради на нултој серији за септембарску изложбу која ће уједно представљати и светску премијеру ваздушне метле. Крајем године почеће серијска производња, а тројка конструктора (Мирковић задужен за конструкторски део, Бешлин за научну област, а Тодоровић за дизајн) поново у сарадњи са „Горењем" већ ради на мањој и већој верзији ове ваздушне метле.

П. Милатовић

ДЕЧАК И ПЕГЛИЦА

Представљамо вам Зорана Попова који је добио прву награду на великом Забавниковом конкурсу: 45 година – 450 награда

Дванаестогодишњи Зоран, одличан ученик шестог разреда Основне школе „Вељко Дугошевић" у Београду и до сада је слао дописнице на конкурсе које организује „Забавник". То му је забавно – одговара на питања, исеца купоне, а бака код које и он и његов млађи брат Иван проводе доста времена побрине се да одговори стигну на време. Његова мама, Драгана Попов, запослена у писарници Самосталне радне заједнице прекршајних и правосудних органа смеје се и каже да Зоран увек пошаље две карте – једну са бакином и декином адресом у Рифата Бурџевића, а другу са њиховом новом у Мике Аласа.

Кад је Зоран добио прву награду, збунио се. Воли што је добио пеглицу, али још би било згодније да може да је довуче на балкон и сачува док не порасте. Овако, поклониће је тати Матеји који ради у пројектантском бироу „Минела". Тата је можда узбуђенији од сина, кола су ипак дошла у његове руке.

Зоран не воли што ће се писати о њему: ништа није урадио да би одједном постао популаран. Прича о лову у који понекад иде са дедом, са одушевљењем говори о животињама, посебно воли псе. Са својим друговима из краја брине о псима луталицама, кад му бака и деда дозволе да довуче неког четвороношца у двориште и храни га извесно време док не ојача. Воли да чита стрипове, узбуђују га приче о Дивљем западу и авантуристички романи. О песмама и радовима за које је и добио низ награда, између осталих и Удружења за Уједињене нације СР Србије, не воли да прича. Скреће тему, поново спомиње псе. Није се још одлучио да ли би изабрао теријера, немачког овчара или неког птичара. На крају нам каже:

– Лепо је што сам добио пеглицу, али бих више волео да је прва награда била – пас!

В.С.

ЈОШ ЈЕДАН ПОХОД НА

ФАНТАСТИЧНО БЛАГО ЛИМЕ

ЕКСПЕДИЦИЈА ФРАНКА НОЛАНА, ИНЖЕЊЕРА ИЗ ЕДИНБУРГА, СПРЕМА СЕ ДА ИСПЛОВИ ПРЕМА ОСТРВУ КОКО, НЕКАДАШЊЕМ СКЛОНИШТУ ПИРАТА, ГДЕ СУ ЗАКОПАНЕ ВЕЛИКЕ ДРАГОЦЕНОСТИ. МНОГИ СУ ИХ ТРАЖИЛИ, ЧАК И ТАКВЕ МАРКЕ КАО ШТО СУ СЕР МАЛКОЛМ КАМБЕЛ, БРИТАНСКИ АУТОМОБИЛСКИ АС, СЕР ЕРНЕСТ ХЕНРИ ШЕКЛТОН, ИСТРАЖИВАЧ ЈУЖНОГ ПОЛА И ФРАНКЛИН ДЕЛАНО РУЗВЕЛТ, БУДУЋИ ПРЕДСЕДНИК СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА...

Благо из Лиме није пука фантазија, о њему постоји веродостојна документација, а Франк Нолан је педантно обавио сва неопходна истраживања. Шкотланђани, уосталом, ретко иду грлом у јагоде.

Године 1821. богати грађани и свештеници из Лиме, тада најбогатијег града Шпанске Јужне Америке, уплашени од националне побуне која им је претила, изнајмили су шкотски једрењак са две катарке „Мери Диер" да њих и њихову имовину превезе на сигурно место у Панаму.

„Фантастично" је једина права реч за товар који је „Мери Диер" капетана Виљема Томпсона понела из луке Калао: безброј ковчега пуних златника и драгоценог накита, драгог камења, небрушених смарагда, златних делова са црквених олтара, сребрних свећњака уметнички украшених путира и распећа. Најлепши комад био је ковчег украшен драгим камењем у коме су се чувале црквене светиње и прибори за причешће. Ако је икада постојало благо вредно тог имена, онда је то било ово.

Злочин на броду

Шпански богаташи укрцани на „Мери Диер" нису рачунали на једну ситницу која је испала фатална – да ће толике силне драгоцености представљати сувише крупно искушење за капетана Томсона и његову посаду која се није састојала од светаца и надљуди.

Тако је дошло до трагедије. Томсон и његови морнари побили су своје путнике и окренули лађу према усамљеном острву Коко у Тихом океану, познатом скровишту пирата који су ту сакривали свој пљачком стечени плен.

Томсон и посада „Мери Диер" закопали су благо на острву Коко уписавши се тако у пирате и вратили се редовном послу као да се ништа није догодило. Њихов злочин је, међутим, убрзо откривен, сви су похватани и стрпани на робију или погубљени, већ према улози у злочину.

Али, Виљем Томсон је некако успео да побегне и врати се у свој родни Анан. За њим је стигла и прича о неславном подвигу и његови побожни суграђани осудили су га на вечито изгнанство. Томсон

се вратио мору, а затим је извесно време живео у Шпанији, вероватно под лажним именом, где се оженио и добио ћерку Изабелу.

Два или три пута посетио је острво Коко одакле је донео онолико злата и драгоцености колико је могао да понесе – што је била само мрвица укупног блага. Од тога је себи купио позамашан комад земље у једној од тек ослобођених јужноамеричких држава и живео у срећи и благостању до краја свог века.

На самрти је тајну Великог Блага Лиме, са свим појединостима о месту где је закопано, поверио својој кћери Изабели и верном другу из морнарских дана некаквом Китингу. Обома је дао по једну мапу.

Пирати нису били луди

Више нема никакве сумње да је ова романтично-крволочна прича заснована на истини. За огромну већину ловаца на благо то је било довољно. Током протеклог века на стотине њих, пуних наде и жељних богатства, искрцали су се на обалу Коко наоружани мапама и шифрама за које су били убеђени да су копије једног или другог Томсоновог оригинала.

Острво је постало права мека ловаца на благо упркос чињеници да је већина експедиција дошла само до једног значајног „открића" – да је Коко веома неприступачно место. Готово цело острво покривено је густом влажном џунглом препуном инсеката, на њему владају паклене врућине и, осим два залива, стеновитој обали се уопште не може прићи. Море око Кокоа врви од вечно гладних ајкула.

Ови подаци блиски су памети јер пирати не би били луди да тешко отето благо закопавају по привлачним острвима са рајском климом где је угодно боравити чак и када на њима нема никаквих драгоцености. Али, паклени Коко стекао је светску славу и, осим обичног света жељног богатства, непрекидно је привлачио авантуристичке духове, али и мудре и промишљене главе.

За сера Малколма Камбела, славног аутомобилског аса који је у својој чувеној „Плавој птици" први на свету достигао брзину од 480 километара на час, никако се не би могло рећи да је био неки лудак. То су још мање били чувени британски истраживач Јужног пола сер Ернест Хенри Шеклтон или будући председник Сједињених Америчких Држава Франклин Делано Рузвелт. Па ипак, сви они окушали су срећу на острву Коко. Наравно, без успеха.

Тражили су на погрешном месту!

Влади Костарике, којој Коко припада, све су више досађивале бројне експедиције ловаца на благо, па је заведен ред у виду одређених процедура. Свако ко жели на острво с пиратским благом мора прво да поднесе молбу, да испуни свежањ формулара и да потпише да ће, у случају да ишта пронађе, половина вредности припасти влади Костарике. Сваку експедицију, осим тога, прати војска и то о трошку експедиције.

Често се догађа да влада одбије да изда дозволу за трагање по Кокоу. Добијање дозволе никако не значи и крај мука трагача. Чланови многих експедиција жале се да су им крали или одузимали скупу опрему, да су били уцењивани или грешком хапшени у Пунта Ареносу.

Франк Нолан, који се управо спрема за Коко, већ је средио правни део посла с властима Костарике, али се из Латинске Америке вратио прилично уморан и бесан.

– Борба са бирократијом била је исцрпљујућа – испричао је Дереку Вилсону, аутору Светског атласа блага („The World Atlas of Treasure", издања: Collins 1981. и Pan 1982), када се вратио у Британију. – У поређењу са тим трагање за благом биће права играрија!

– Да ли се све то заиста исплати? – питао је Вилсон имајући у виду неуспехе свих досадашњих експедиција.

– Па, – одговорио је Нолан самоуверено – вреди се мало помучити чак и за проценат од тридесет милиона фунти. Други нису нашли ништа зато што су тражили на погрешном месту. Ми имамо и неке нове податке.

Какве то, наравно, није хтео да каже.

Можда ће се Нолан и његови пријатељи вратити из Централне Америке као милијардери, а можда и неће. Сигурно је једино да их очекује прописна авантура.

Б. Д.

ТАЈНА МЕСТА ЗА ВЕЛИКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

ОВИХ ДАНА ОТВАРАЈУ СЕ ЗА ЈАВНОСТ ДВА НЕОБИЧНА „МУЗЕЈА" –СКРОВИШТА ДВОЈИЦЕ ВЕЛИКИХ ДРЖАВНИКА ОДАКЛЕ СУ РУКОВОДИЛИ ОПЕРАЦИЈАМА САВЕЗНИКА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ И ПРИПРЕМАЛИ СЕ ЗА МЕЂУСОБНИ СУСРЕТ.

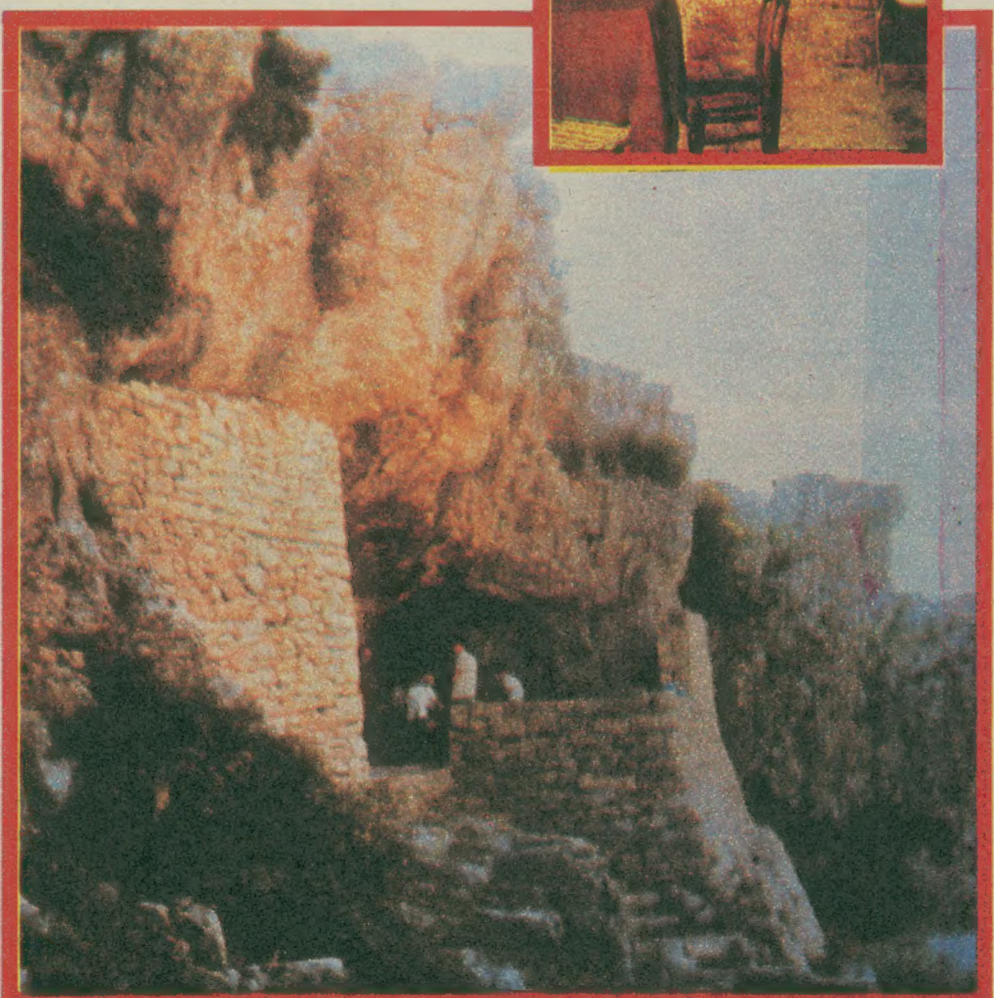

О сусрету маршала Тита и британског премијера Винстона Черчила у Напуљу августа 1944. – написане су, током протекле четири деценије, читаве књиге. Два велика државника од којих је први био на почетку незапамћене светске славе а други на крају каријере, долетела су у Напуљ из својих тајних ратних кабинета. Тачно после четрдесет година ти чувени кабинети отворени су за публику и, као што се могло и очекивати, привукли су огромну пажњу.

Док је Черчил у ратним годинама становао и радио у сјајно опремљеном бункеру од деветнаест просторија, Тито је боравио углавном у природним скровиштима која су чували партизани, јер је био једини врховни командант који се кретао са својом војском кроз ратни вихор. Тако је и његово последње ратно боравиште била шпиља на острву Вису. Међутим, Вис се разликовао од дотадашњих Титових склоништа по много чему – а највише по томе што је

Титова шпиља на брду Хум – на малој слици је унутрашња просторија у којој је друг Тито спавао и радио.

ТАЈНА МЕСТА ЗА ВЕЛИКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Тито стиже авионом на Вис после преговора са Черчилом у Казерти код Напуља.

ово острво усред Јадрана представљало суверену и неосвојиву територију која је први пут у народноослободилачком рату постала метропола нове Југославије и имала међународни значај.

Мета војсковођа – гусара

У пролеће 1944. по завршетку великих зимских операција или шесте непријатељске офанзиве, Народноослободилачка војска са својих 310 хиљада бораца држала је под контролом трећину територије Југославије. У ту слободну територију улазили су делови Словеначког приморја, делови Хрватског приморја и северне Далмације, а од острва Дуги оток, Корнати и Ластово, затим Молат, Силба и Олиб и најважнији – Вис.

Сам положај Виса предодредио је да управо то острво добије кључан стратешки значај: он се налази тачно на средини између најсеверније и најјужније тачке Далмације, довољно далеко од обале – а уједно довољно близу и обали и суседним острвима да се растојање може превалјивати рибарским бродовима. Ко држи Вис – држи Јадран било је јасно још од античких времена и много пута потврђено кроз историју. О Вис су се отимали и Грци и Римљани и Словени и Венецијанци, Руси, Енглези, Французи, Аустријанци – па и гусари и кријумчари!

Тако је Вис кроз векове био и мамац и мета многих, тај „мали континент" прошао је кроз небројене успоне и падове... Било је периода кад је на њему боравило и до 120 хиљада људи, када су крцати бродови долазили и одлазили, кад су се водиле велике битке или опет, кад су се становници осипали, одлазили у печалбу.

Пред избијање рата на целом Вису било је око осам хиљада становника. Међутим, на том невеликом тлу деловало је чак осам партијских ћелија са преко шездесет чланова, па десет актива СКОЈ-а и још много активиста и симпатизера међу осталим становништвом. Какви су били Вишани говори већ и сам податак да их је 1032 отишло у партизане и то у првим годинама рата, погинуло је 222, а готово четири хиљаде отишло у збегове. Када се томе приброје десетине интернираних у италијанске логоре – испада да су само деца и старци остали у кућама! Издајника, једноставно, није било.

Такав Вис никада није пао у руке Немаца иако је на самом почетку 1944. у штабу немачке 2. оклопне армије начињен десантни план назван „Фрајшиц" о коме се неколико пута дискутовало у самом Хитлеровом главном стану у Бергхофу.

Одлука са међународним исходом

Немцима је било јасно да Вис није лако освојити, па су зато толико пута и одлагали операцију „Фрајшиц" иако су предузимали мање акције и бомбардовања.

Врховни штаб НОВЈ донео је, истина после извесног оклевања, 20. јануара 1944. године одлуку о одбрани Виса јер се из наших обавештајних извора знало за немачки план. Та одлука се показала судбоносна по исход рата и то не само у Југославији, него и на међународном плану, управо зато што је са слободног, партизанског, добро утврђеног Виса, имајући иза себе велику ослобођену територију на копну и народну војску која је без ичије помоћи везивала за југословенско ратиште чак шездесет немачких дивизија, Тито могао да преговара са савезницима као равноправан партнер који диктира услове, а не као онај ко прихвата туђе.

Маршал је стигао на Вис у ноћи између 7. и 8. јуна 1944. британским разарачем „Блекмур", искрцао се у Комижи и продужио ка брду Хум у средишту отока, где су за њега биле уређене две шпиље готово на самом врху. Заједно са Титом на Вис су стигли и чланови Врховног штаба,

ЧУВЕНА ОДБРАНА

После капитулације Италије на нашој обали водиле су се огорчене борбе с Немцима све до краја 1943. када су након пада Корчуле Немци загосподарили обалом и већином острва. Све је говорило да они не мисле да се зауставе и да ће наставити са освајањем и оних преосталих отока који су се налазили у рукама партизана. У таквој ситуацији на Хвару се 26. децембра 1943. одржао састанак штабова 26. далматинске дивизије, Ратне морнарице НОВЈ и Обласног комитета КПХ за Далмацију да би одлучили о даљем деловању. Било је јасно да се мора одлучити између две крајности: или бранити оно што се могло свим снагама, или напустити отоке. И донета је далекосежна одлука да се јединице 26. дивизије и Морнарице пребаце на Вис и приступи утврђивању и одбрани, претпостављајући да ће се Врховни штаб сложити и одобрити такву одлуку. Коначно наређење Врховног штаба о одбрани Виса стигло је 20. јануара. Та одлука значила је потпуни преокрет ситуације на југословенском ратишту јер не само да Вис није пао него је постао средиште одакле су наше јединице одлазиле у офанзивне нападе на непријатеља. Опкољен с неколико редова испреплетене бодљикаве жице, минским пољима и противваздушним батеријама, Вис је с правом назван – Тврђава Јадрана! Брдо Хум у чијем се врху налази Титова шпиља уза све ово било је и посебно утврђено. Овако брањен, Вис је био неосвојив за Немце, али и пресудна стратешка тачка у одбрани суверенитета Титове Југославије: ни савезници нису могли да се искрцају на нашу обалу како су планирали, да би се остварио споразум с Јалте о подели Југославије на интересне сфере!

Требало је да прође четрдесет година па да се отвори „најтајнија соба" Велике Британије: ратни кабинет премијера Черчила. У ствари, то је савршено опремљен бункер од деветнаест просторија међу којима су Черчилова спаваћа соба, радна соба, сала за састанке британске владе, специјална телефонска централа са директном везом са САД. Бункер се налази испод Вајт Хола – само 300 метара од резиденције британских премијера у Даунинг стриту 10. У овом бункеру руководило се најзначајнијим војним операцијама британске војске у другом светском рату.

Предња просторија шпиље на брду Хум у срцу Виса била је најчувенији Титов ратни кабинет. На овој фотографији Маршал је снимљен у разговору с авијатичарима Црвене армије, у лето 1944. Ту је потписан и споразум Тито–Шубашић, први велики политички успех у борби за признавање нове Југославије. Иза ове просторије налази се друга, мања, у којој је Тито спавао.

Све је у Титовом ратном кабинету било импровизовано са средствима којима се располагало, па тако и телефонска линија. Ипак, све је функционисало савршено, а безбедност Маршала ни у једном часу није дошла у питање.

Централног комитета КПЈ, НКОЈ-а, АВНОЈ-а других партијско-политичких и државних руководстава. На Вису се сместио и Танјуг, као и радио-станица „Слободна Далмација" која је емитовала вести. Прорадила је фабрика лекова и санитетског материјала, била је организована болница, као и прихват збегова – неких десет хиљада избеглица са обале и отока преко Виса се пребацивало у нашу базу Монополи у Италији.

Прва политичка победа

Заједно са нашим јединицама на Вису су боравили и представници енглеских и америчких мисија, као и неки одреди њихових командоса који су заједно са партизанима одлазили у акције. А вишки аеродром постао је кључно место за наше и савезничке акције у завршним операцијама, као и за достављање ратног и санитетског материјала.

Чим је Тито доспео на Вис, почела је жива дипломатска активност за признавање нове Југославије. У шпиљи – једноставно опремљеној, где је у једној просторији стајао гвоздени кревет и столица, у другој сто са столицама, Тито је боравио и радио. Ту је примио Ивана Шубашића, изасланика избегличке владе са којим је склопљен споразум који је значио прву одлучујућу политичку победу НОР-а на међународном плану.

Са Виса је Тито августа отпутовао у Италију на разговоре са савезничким командантима Вилсоном и Александером, а затим и са Черчилом. Месец дана после повратка, на свечаности у Вишкој луци, друг Тито је пред постројеном 1. далматинском бригадом која је славила двогодишњицу постојања, изговорио чувене речи:

„Ми туђе нећемо – своје не дамо!"

То је значило да су границе наше земље неповредиве и тако је целом свету отворено стављено до знања. А недељу дана доцније, 19. септембра, Маршал је напустио Вис. Одлетео је у Москву на договор са владом СССР о заједничком дејству јединица НОВЈ и Црвене армије. Са тог пута Тито се вратио у свој слободни Београд који ће од тада бити место његовог сталног боравка, доживотно.

Ове године, на четврту деценију Титовог боравка, Вис ће у низу прослава и са разним спомен-обележјима, прославити јубилеј. У реконструисане шпиље поново ће се, први пут од времена рата, вратити скроман намештај који је Маршал користио. А дуж пута којим се долази до њих Вишани већ саде 88 борова...

Мирјана КРСТУЛОВИЋ

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ОХО-ХО!

ВИДЕО САМ ДАНАС МИКИЈА КАКО ВЕЖБА!

ПУЦ!

КЛИК!

ТАП-ТАП!

БУП!

ПУФ! ПУФ! ПУФ! ПУФ!

ЦАНГ!

JAOJ!

ШТА ТО РАДИ УЈКА ПАЈА?

ПОКУШАВА ДА ШТО ПРЕ УЂЕ У ФОРМУ!

2-12

30 СЕКУНДИ СМРТИ

ДА БИ ИЗБЕГЛИ СИГУРАН СУДАР, ЦЕЈСОН И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ВОЗИЛИ СУ УЗ САМ КРАЈ ПУТА. КОЛА СУ УДАРИЛА У ИВИЦУ ЈАРКА, ОДСКОЧИЛА И ПОЈУРИЛА НИЗ ЛИТИЦУ...

Џејсон је већ другу недељу проводио одмор на грчком острву Криту. Октобра прошле године овај четрнаестогодишњи младић убедио је мајку, познату глумицу Дајану Дорс, да га пусти самог са још двоје пријатеља нешто старијих од њега. Пошто је Џејсон од оца Алена Лејка, такође глумца, непредвиђено добио још новца, одлучили су да остану још три-четири дана. Имали су довољно пара и да изнајме кола да би могли да обиђу околину Елунда, летовалишта у коме су одсели.

Цео дан провели су обилазећи острво и око десет сати увече одлучили су да се врате у хотел. За воланом је био Џејсонов друг, покрај њега је седела његова девојка (желели су да остану анонимни), а позади је дремуцкао Дајанин син. Ишли су релативно малом брзином јер је пут био веома узак, са опасним кривинама. Са њихове десне стране читавом дужином друма био је постављен браник који их је делио од амбиса дубоког преко сто метара.

У једном тренутку иза њиховог фиата наишао је мерцедес и аблендовао им да му направе простор да их обиђе. Како је пут већ био толико узак они су ионако возили колико је год могуће десно, па нису имали где да му се склоне а управо су наилазили на једну веома оштру кривину. Возач мерцедеса је очигледно био веома нестрпљив и почео је да их обилази без обзира на пуну линију. У моменту кад се налазио тачно крај њих, из супротног смера наишао је камионет. Ситуација је изгледала безнадежно, Џејсонов друг је покушао да се склони максимално у страну да не би дошло до сигурног судара мерцедеса и камионета.

Фиат је ударио у браник и пробио га, затим су точкови ударили у ивицу јарка излоканог од кише и кола су поскочила. У делићу секунде ауто је балансирао као да се одлучује хоће ли се задржати на путу или полетети у амбис. Џејсонов друг је покушао да маневрише не би ли успео да избегне несрећу али више није било помоћи. Фиат се свом силином окренуо на страну и почео да јури низ литицу. Значи готови смо, помислио је Џејсон. Само да агонија не траје дуго.

Аутомобил се сурвавао низ оштру планинску ивицу, камење је прштало на све стране и улетало кроз отворене прозоре. Преврнули су се најмање двадесет пута пре него што су застали заустављени повећом стеном. После ужасне тутњаве у колима је владала самртна тишина, нико од њих троје није проговарао ни речи. Џејсон се касније присетио да му је, кад су се зауставили, прошло кроз главу: сигурно нисмо такве среће да су се кола коначно зауставила. Ипак ћемо на крају завршити на дну амбиса.

И заиста стена је само привремено ублажила пад, кола су већ у следећем тренутку кренула даље низ литицу. Преврнули су се још неколико пута и онда налетели на гомилу одбачених железничких шина. Сјурили су се даље још око тридесет метара и коначно стали. У колима је и даље владао тајац, нико није смео ни да се макне. Тек после неколико секунди, када су се уверили да је њихов фиат заиста стао, почели су да шапућу. Требало је извући се из кола и видети да ли су „у комаду". Пошто су врата била блокирана са обе стране, једино им је преостало да се извуку кроз прозоре који су, срећом, били отворени.

Први је изашао Џејсон и почео да се пипа свуда по телу. Просто није могао да верује да му апсолутно ништа не фали, чак није имао ни већих огреботина. Слично је било и са његовим пријатељима, задобили су модрице по читавом телу, неколико посекотина али ниједан једини прелом...

Полако су почели да се пењу уз стрму литицу према месту где се окупило доста људи који су беспомоћно посматрали шта се догађа. Када су се њих троје нашли горе, на путу, спонтано се проломио аплауз, нико од присутних није могао ни да сања да ће било ко извући живу главу. Кола хитне помоћи која су случајно наишла путем нису имала посла, лекар је на лицу места могао само да констатује да су све троје у реду и да им није потребна никаква интервенција. Само су их превезли до хотела.

Чим су стигли, Џејсон се јавио родитељима који су у том тренутку били у шпанском летовалишту Марбељи. Мајци је рекао да је имао мању несрећу али да му није ништа. Она је неколико пута инсистирала да јој каже истину, никако није веровала да је заиста све у реду. Он се још шалио да је штета што никога није било од сниматеља, сцена би могла одлично да се искористи за неки крими-филм.

Два дана је прошло док се Џејсон није вратио кући у Америку. Као успомену на несрећу донео је ретровизор, држао га је на сточићу крај кревета. Али, његова мајка није могла да га гледа и на крају га је бацила. Увек ју је подсећао на тридесет секунди које су га делиле од сигурне смрти. *В. С.*

УПОРАН НЕКИ ЧОВЕК

Американац Дени Гудвин поставио је себи задатак да, за разлику од многих, званих и незваних, алпиниста без алпинистичке опреме савлада све највеће зграде у САД.

Неколико година покушавао је да направи специјални „костим” са сисаљкама односно приањаљкама (какве имају, рецимо, муве) да би се без проблема кретао глатким вертикалним површинама. Упорност се исплатила и Дени Гудвин је, упркос противљењу пријатеља, одлучио да своје дело испроба и у пракси. Проба је више него успела: алпиниста без алпске опреме за шест и по часова испео се на облакодер у Чикагу висок 440 метара. На циљу га је чекало изненађење у виду полиције: ухапшен је због „нарушавања јавног реда и мира”.

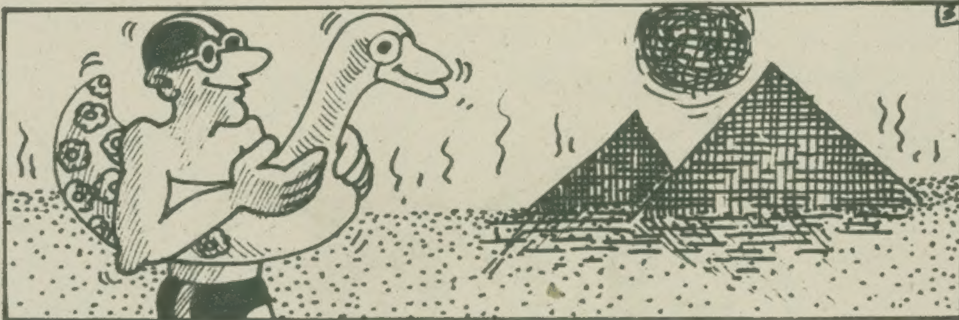
Међутим, изгледа да је тај Гудвин неки много упоран момак: после неколико дана кренуо је у освајање стоспратне зграде. Е, сад је полиција, опет у име заштите „јавног реда и мира”, позвала у помоћ ватрогасце који су Гудвинов старт покушали да спрече шмрковима воде. Узалуд! Гудвин је стигао до врха, а одатле поново у затвор.

Ваљда да не би стално стављао на муку чикашке снаге реда и мира, Гудвин је отперјао до Даласа, испео се на 220 метара високу зграду и стигао (где би друге!) иза решетака... Наравно, упорни Дени Гудвин, човек-мува, како га већ зову, изјављује да ће поново у висине. Полиција се засад, бар званично, не изјашњава.

МОРЕ ИСПОД САХАРЕ

Недавна истраживања показала су да испод Сахаре, најжедније области на нашој планети, лежи више од триста хиљада кубних километара воде, колико, рецимо, велики Нил за пуних 12 година излије у Средоземно море. Стотинак геолога и еколога из двадесет института СР Немачке утврдило је да се највеће количине налазе на територији Египта, Судана и Чада, наравно, испод земље.

Чињеница да на око осамдесет посто површине Сахаре годишње не падне више од педесет милиметара воде на квадратни метар страшна је колико и чињеница да се пустиња неумољиво шири на југ освајајући нова пространства. А пре отприлике пет хиљада година велики део садашње пустиње заузимали су пашњаци и саване. Али, у источном делу Сахаре у последње време падне и триста милиметара падавина на један квадратни метар. Тај „влажни” период научници објашњавају утицајем велике количине подземне воде која се налази на дубини од око четири хиљаде метара и може да се извуче на површину помоћу јаких црпки.

Без обзира на резултате који су постигнути, још има много питања без одговора. Нејасно је, на пример, откуд ту толика количина воде: да ли је сачувана из тзв. влажних периода Сахаре или је стигла, својим путевима, из суседних области. И друго: може ли се та огромна количина воде искористити за потребе насеља која страдају од суше?

МУВА ШПИЈУН

Збирка ловаца на индустријске тајне (и не само њих) недавно је обогаћена још једним изумом. Извесни Џемс Ирвинг из Калифорније је направио је толико мали предајник који се без проблема може прикачити на леђа обичне – муве. Суперосетљиви микрофон предајника у стању је да улови сваку човечју реч на растојању од неколико метара, домет његовог дејства је чак и до километар и по, а батерије могу непрекидно да раде осам часова. „Мува-шпијун” може, како знамо, да се завуче и на најнедоступнија места. Међутим, постоји један не баш безначајан проблем који конструктор овог предајника није објаснио: како после свега ухватити муву?

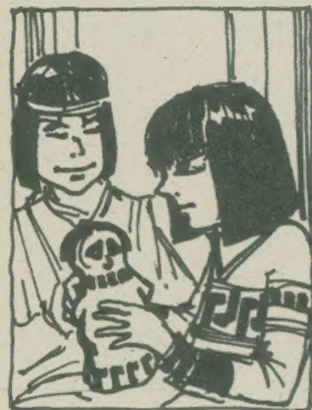

У ИМЕ ЗАКОНА: САПУЊАЈ СЕ!

Закон, додуше, више нико не примењује, али је он ипак још на снази у округу Мохави у Аризони: ко украде сапун па га ухвате, за казну има да се пере и трља њиме све док се овај сасвим не истроши.

ПРАБАБА ЛУТКА

Једна од најстаријих лутака на свету има већ 1800 година. Нашли су је археолози још 1889. године у једној старој римској гробници и отада она скоро читав век „живи” у музеју. Рестауратори су не само обновили изглед старе лутке, већ су успели да открију и тужну историју девојчице чија је била. Играчка је припадала малој Креперији Трифени која је потицала из угледног рода. По обичају оног времена Креперија је још у детињству била заручена с неким Филетом за кога је требало да се уда чим поодрасте. Име вереника угравирано је на прстену нађеном у истој гробници у којој и лутка. Очигледно, девојчица је умрла не доживевши венчање и у гроб јој је, као нешто најдраже, положена и лутка којом се најрадије играла.

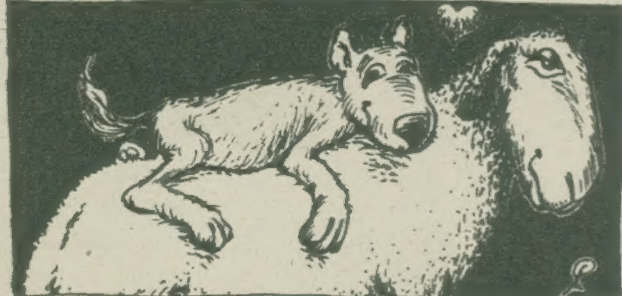

ЗАБРАНИТЕ ТАЈ ПРЉАВИ СПОРТ!

Три стотине италијанских професионалних боксера се нервира, шампиони као што су Стека и Олива се буне, страсни навијачи прете демонстрацијама, а фирме-спонзори очајавају. Буру је изазвао предлог тридесеторице демохришћанских посланика који траже да се одмах укине „опасан и нехуман спорт” у Италији.

ВУЧКО ЈЕ ЗАДОВОЉАН

Када је енглески фармер Мајкл Гринвуд нашао у шуми немоћног вучића, није имао куд: узео га је и однео кући. Само ко да брине о нејакој животињи? Мислио је и смислио да га на чување повери – овци Ненси. И сад је више него задовољан: Ненси је вучића прихватила као најрођенијег, а ни он изгледа не може да сакрије своја осећања – просто обожава новопечену мајку. Пошто га ножице још сасвим не слушају, кад крену у шетњу, он се једноставно узвере Ненси на леђа и ту је, бар тако каже ова фотографија, најсигурнији. Само, шта ће бити кад одрасте...

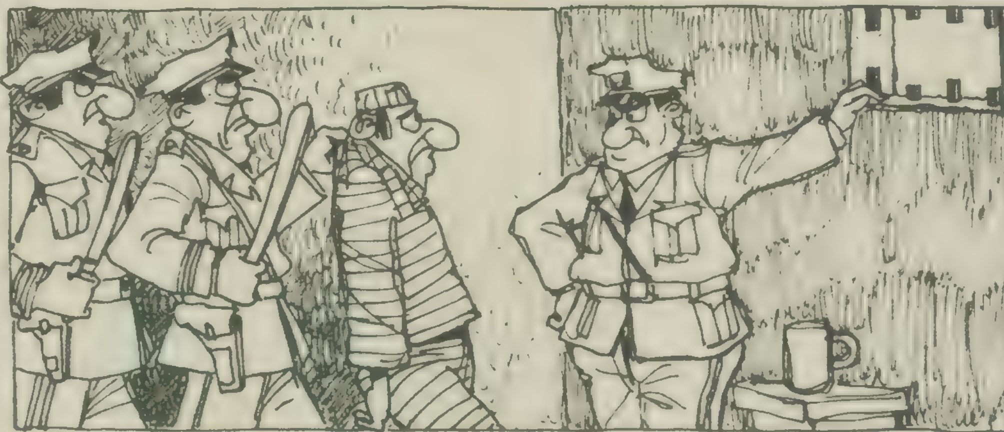
ЧАРАПОМ ДО СЛОБОДЕ

Фред Тредвел био је осуђен на дугу робију због оружане пљачке и казну је требало да издржи у једном од канзаских затвора. Међутим, од тренутка кад је доспео у самицу, није могао да се помири са чињеницом да ће своје најбоље године провести иза решетака. Одлучио је да побегне по сваку цену. Само, одлука је била једно а реализација нешто сасвим друго.

Као и у свим затворима света, у ћелији није било намештаја, осим гвозденог кревета уграђеног у зид, а Фред је на себи имао само затворску униформу. Међутим, једног дана (а имао их је толико за размишљање) досетио се.

Опарао је врх чарапе, а онда ту нит прво умочио у сапун, па у прашину и песак који је прстима ископао из зида. Тако је добио толико оштру нит да је њоме могао да тестерише гвоздене шипке на прозору. Посао је био веома мукотрпан, али како су се чарапе смањивале тако је Фред био све ближе слободи. Резови на шипкама били су тако фини да нико од чувара није могао да их примети.

И коначно, једне ноћи пуне месечине, на прозору Фредове ћелије указао се толики отвор кроз који је могао да се провуче. На жалост, стражари су га још исте ноћи ухватили и вратили у затвор. Дуго су га убеђивали да им открије на који је начин успео да побегне. Пристао је тек кад су обећали да му због покушаја бекства неће продужити робију.

МАЕСТРАЛНА ГЛУМА

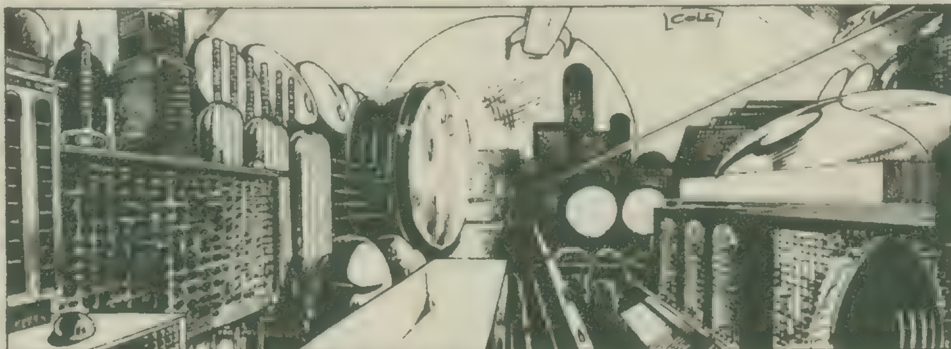
По болницама у Великој Британији из године у годину све је више умишљених болесника. Људи су се једноставно досетили: у болницама имају комплетну негу, кревет и одличну исхрану и одлазе тамо као у хотел, с том разликом што за лекарске услуге ништа не плаћају (наравно, одлазе само у државне болнице). Један од лекара у лондонској Вестминстерској болници каже да се читави тимови доктора труде да одвоје праве болеснике од симуланата, али тврди да им то веома тешко полази за руком. Наиме, лажни болесници, пре него што дођу у болницу, тако добро проуче болест коју глуме и све њене симптоме да је лекарима тешко да их одмах открију.

Међу уображеним болесницима који морају да буду изврсни глумци најуспешнији је био извесни Били Мекилрој који је, под различитим именима, променио ни мање ни више него сто болница широм Британије. По писању „Медицинског гласника" он је за то време коштао државу читавих милион фунти!

ОГЛЕДАЛА УМЕСТО МЕСЕЦА

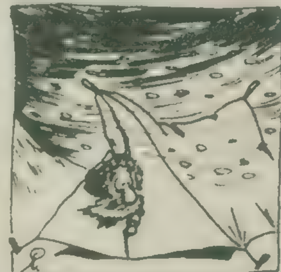
Човек се, хтели ми то да признамо или не, у мраку не осећа најпријатније. Зато ноћу и горе милиони сијалица свуда тамо где живе људи, тачније где је то могуће. Американци и Џон Ален и Џон Кенеди, међутим, предлажу да се градови убудуће осветљавају помоћу огромних огледала смештених на космичким станицама. Била би монтирана на станицама које се налазе изнад краја који треба да буде осветљен. Ови научници тврде да би та огледала могла да зраче много више светлости него Сунце, да не говоримо о Месецу.

Огледала би, наводе они даље, у пречнику била мања од километра и њима би се управљало са Земље, заправо компјутер би по потреби мењао угао и тиме на тај крај слао увек највећу светлост. Могу се правити од пластичне масе покривене алуминијумом, а од одређене орбиталне станице носили би их космички бродови. За један комплет кажу научници, ваљало би обавити чак 16 летова. Скупо, да ли и корисно? Питање ће сачекати одговор јер један велики тим научника управо проучава утицај таквог осветљења на човека и животиње.

ЗА МЕСНЕРА ЧУДО ОД ШАТОРА

Познати алпиниста Рајнолд Месснер спрема се на најтежи подвиг каријере: освајање два врха од осам хиљада метара на Каракоруму (планине између Памира и Хималаја) – без иједног враћања у логор. Подухват предвиђен за јули не би био могућ без специјалног шатора који ће омогућити Рајнолду и његовом пратиоцу Камерландеру да „кампују" и на температурама од 65° С испод нуле и ветру од двеста километара на час.

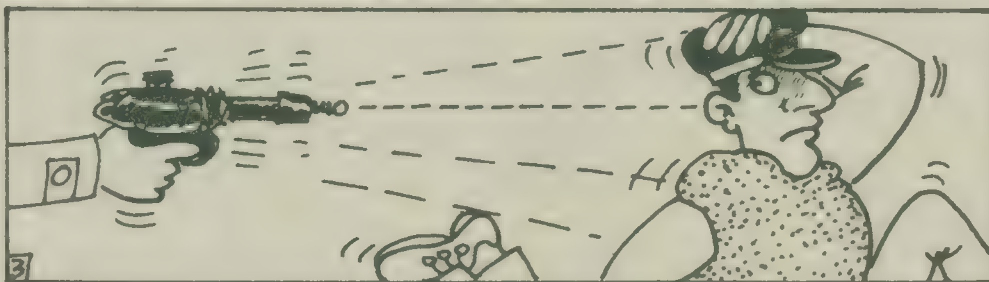
УРА, ПОГОДИО САМ ТЕ!

Полицајци Лос Анђелеса нису полудели, али њихов шеф Ден Ридер ипак каже:

– Моји момци се силно забављају пуцајући једни на друге!

Ствар је у томе што уместо метака из пиштоља и пушака о којима је реч излазе само ласер-зраци тако мале снаге да су безопасни. Ласерски пиштољи и пушке имају домет од двадесет и седамдесет и пет метара и користе их за вежбе гађања.

Уз ласерско оружје иду и специјални прслуци на којима се види да ли је ласерски зрак погодио свој циљ или не. Предност овакве обуке је јасна: на традиционалним полигонима мете су биле фиксиране, па ни обука није представљала стварну припрему за оно што се у стварности догађа на улицама. Цена ове нове опреме је прилична: шеснаест старих милиона за оружје и исто толико за прслук.

КУЋА ОПАСНИЈА ОД ПОСЛА

Италијани су бар начисто: према извештају Здравственог института ове земље далеко је опасније мотати се по кући него отићи на посао. Јер, од повреда задобијених у кући у Италији сваке године умре четири хиљаде особа. Двоструко више него од повреда задобијених на раду.

ЛЕОПАРД У КУЋИ НИЈЕ

У једанаестој години одстрелио је првог леопарда, а мало касније и једног тигра. Све до четрдесете његова пушка није оманула. А онда, једне вечери, док је посматрао свој плен и укочене очи једног одраслог леопарда, у њему се све окренуло, обузело га је осећање кривице, стида... Не само да више није одлазио у лов већ се посветио бризи о великим мачкама, тигровима и леопардима. Сакупљао је по џунгли њихове напуштене и изгубљене младунце и, кад би одрасли, враћао их у њихову природну средину.

Посебно занимање Синга за леопарде и дубље упознавање њихове природе потекло је и из жеље да лично провери колико је основана тврдња да су ове животиње у бити превртљиве и да су њихова реаговања увек непредвидива. Укратко: хтео је да зна да ли је тачно да је тигар отмена и елегантна зверка, а леопард један обичан „разбојник".

За књигу „Принц међу мачкама", у којој је изнео своја искуства, добио је златну медаљу Светске фондације за заштиту дивљих животиња.

Синг је био нераздвојан са својим љубимцем иако за њега каже да је „савршена машина за убијање".

Заједно и у кревету

Синг је најпре усвојио једног леопарда нађеног у јазбини одмах после рођења – самог, без браће и без мајке коју је, највероватније, убио неки ловац. Младунче му је поклонио амерички природњак Дентон Скот кад је већ имало три месеца. Било је дугачко шездесетак центиметара и тежило пуних четрнаест килограма, имало плаве очи и било веома симпатично, живахно и привржено. После неколико месеци наденуо му је име, „Принц", а идеју му је дао сам Скот који је за леопарда казао да је прави „принц међу мачкама".

Принц је одмах себи пронашао друга у игри – керушу Ели која је већ живела на Синговом имању у непосредној близини националног парка Дудва, североисточно од Њу Делхија. Ноћу су спавали заједно с њим у истом кревету, свако са по једне стране, а дању су се неуморно утркивали или забављали јурећи понеког залуталог мајмуна. За разлику од своје сабраће, Принц је волео воду и са Ели се стално брчкао у оближњој реци. Али, чим би се Синг удаљио од обале, млади леопард је одмах трчао за њим.

– Схватио сам да су страх и осећање незаштићености разлог што се леопарди ретко виђају у води, а не тврдња да се они ње боје. За разлику од тигра, коме снага и величина обезбеђују апсолутну сигурност кретања, леопард увек жели да остане скривен – објашњава Синг.

Принц је понекад умео да у господаревој кући начини русвај. Ако одмах није могао да га пронађе, Синг је знао да се Принц налази у некој од соба и да је у међувремену тамо направио дармар. Једном приликом га је у љутини ухватио за врат и избацио у двориште.

– Изненадила ме је његова реакција. Готово истог часа пришао ми је и очешао се о мене са наклоношћу. У овој, а и у неким другим сличним приликама схватио сам да леопарди нису осветници.

Потпуна слобода

Принц је брзо растао и у њему су све чешће оживљавали природни нагони врсте. Његов господар се ни на који начин није трудио да га припитоми јер је желео да, кад га врати у џунглу, буде способан да се суочи са свим опасностима које га тамо вребају. У ствари, дуго Принц није ни показивао жељу за слободом, мада је његов урођени инстинкт за лов нагло и све више долазио до изражаја.

Синг је истовремено схватио да леопард већ представља опасност за радознале малишане који су знали да се начичкају на огради око имања. Леопард их, очигледно, није прихватао као Синга, односно као људска бића, већ као некакве мајмунчиће – свој плен. Неколико покушаја да их нападне довели су Синга у дилему: или да Принца некуд одведе, или да изричито забрани сваки приступ својој фарми. На крају је учинио и једно и друго: поставио је таблу са упозорењем и Принца преселио неколико километара даље, у шуму где му је на дрвету начинио склониште.

Свакодневно је Синг са Ели долазио у посету Принцу, доносио му храну, заједно су проводили сате у шетњи. Понекад би им се придружили и Сингови помоћници на фарми: Ганга Рам и слон по имену Ситара.

Принц је тада већ имао пуних десет месеци и пријао му је физички додир са господаром. Седео му је на коленима или се неким делом тела ослањао на његове ноге. Како је Синг знао да су међу мачкама само лавови изразито дружељубиви веома га је изненадила привржености једног усамљеника као што је леопард. Јер, кад би наишао неко непознат, Принц се увек повлачио у своје склониште и појављивао само ако би препознао Сингов глас.

Временом, Принц се све више осамостаљивао. Почео је и сам да лови али није знао како да поједе плен. Понашао се као да чека да му то неко покаже. Зато је једном приликом Синг одрао јелена кога је овај усмртио само једним угризом, и дао му парче меса. Појео је то парче а остало покрио земљом и лишћем...

Са двадесет месеци леопард је већ био сасвим одрастао, иако и даље доста привржен господару. Обележио је своју територију течношћу из специјалне жлезде затим пронашао женку која се виђала у околини и убрзо се определио за потпуну слободу.

– Узалуд сам га дозивао – каже Синг. – Испустио је неколико карактеристичних гласова, окренуо се и нестао у шуми.

У јесен исте године Синг је одлучио да настави своје експерименте са лео-

Керуша Ели је свим дошљацима била најбољи друг у игри.

Харијета је своје младунце сама однела у џунглу.

Синг: имао сам потпуно разумевање за дивљу природу својих љубимаца.

РАЗБОЈНИК

НАСТОЈЕЋИ ДА ОТКРИЈЕ КОЛИКО ИМА ИСТИНЕ У ПРЕДРАСУДАМА О НЕКИМ ЗВЕРИМА ИЗ ПОРОДИЦЕ МАЧАКА, ИНДИЈСКИ ПРИРОДЊАК АРЏАН СИНГ УЧИНИО ЈЕ ПОДВИГ – ОДГАЈИО ЈЕ ШЕСТ ЛЕОПАРДА.

пардима. Пошто је већ имао проблема са властима и људима из околине, обратио се за помоћ директно индијском премијеру Индири Ганди. Случај је хтео да је управо тада добила на поклон два женска младунчета леопарда, и уместо да их уручи неком зоолошком врту, поклонила их је њему. На фарму су стигле Харијета и Ђулијета и одмах показале да су далеко мање зависне од људи него што је то био Принц.

Три смрти

Док су полако расле, Принц је, кришом, почео да долази на фарму и то најчешће ноћу. Синг се надао да ће бар једна од њих, постати његова женка. Међутим, Ђулијета је убрзо нестала и нашли су је мртву на обали реке. Није било трагова ватреног оружја, из ноздрва јој је још цурила крв, што је био знак да је неко отровао.

Сингову тугу донекле су могле да ублаже Харијетине враголије. Али, није све ишло како је он очекивао. Најпре је одболовала запаљење плућа и једва остала у животу, а онда изгубила једно, још нерођено младунче. После тога, на свет је донела двојке и са њима се одмах преселила у џунглу. Као мајка била је неуморна. Свакодневно је излуђивала Синга преносећи младунце из једне јазбине у другу. Њима то очигледно није сметало, лепо су напредовали и брзо научили да се и сами чувају: кад год су били без мајке нико није могао да их натера да помоле главу. У страху од напасника – тигра – сатима су остајали скривени не пуштајући гласа од себе. Па ипак, крволочни господар џунгле их је нањушио, пробио се у дубину њиховог скровишта, шчепао једно младунче и прождерао га. Спасавајући друго, Харијета је, журећи према фарми, морала да преплива реку па га је, несвесно, удавила и мртво спустила Сингу пред ноге...

Остао је само Принц

Тек је следеће пролеће ублажило бол који је Сингу нанела ова „породична" драма: већ потпуно дивљи Принц и даље је ноћу посећивао Харијету и још једно женско младунче је угледало свет.

Синг је пожелео да их обе заштити од опасности тј. да их задржи на фарми, али то није био циљ његових експеримената. Осим тога, животиња је поново изабрала џунглу. На жалост ни ово младунче није остало живо. Усмртило га је једно савремено чудовиште. Синг никада није успео да сазна како је и зашто доспело на пругу и завршило под точковима воза који пролази кроз шуму на граници између Индије и Непала.

Само дванаест дана касније и Харијета је нађена мртва – у трави, педесетак метара далеко од фарме.

– Био сам толико очајан – каже Синг – да се нисам ни трудио да откријем прави узрок њене смрти. Желео сам само да се заувек сећам како се тражећи помоћ, дотетурала готово до самог прага моје куће. Од шест леопарда које сам неговао као своју децу, остао ми је само Принц, који је сасвим пронашао себе и постао прави становник шуме.

УМРЕТИ НА НЕЧИЈИМ РУКАМА

За љубав грофице од Триполија

ТРУБАДУР ЖОФРЕ РИДЕЛ ОТИШАО ЈЕ У КРСТАШЕ САМО ДА БИ БИО ШТО БЛИЖИ ДАМИ СРЦА СВОГА. ТЕШКО СЕ ДАЛО ЗАМИСЛИТИ ДА ЋЕ ВИСОКУ ГОСПУ УОПШТЕ И ВИДЕТИ, А ДОГОДИЛО СЕ ДА ЈЕ ЗАВРШИО У ЊЕНОМ НЕЖНОМ ЗАГРЉАЈУ.

Први римски император **Гај Октавијан** (63. пре н.е. – 14) двапут је морао да мења име, а под последњим је ушао у историју као највећи државник римског царства. Био је унук Јулије, најмлађе сестре славног Јулија Цезара који га је, по тадашњим обичајима, усинио и одредио за свог наследника. Тада је свом имену додао и дедино поставши Гај Јулије Цезар Октавијан. Сенат му је касније, као највећу почаст, доделио и титулу Августа (augustus = величанствени) коју су добијали и потоњи римски цареви, али само је први и највећи по њој и назван, а њему у славу и истоимени летњи месец. Император Август учинио је за Рим много. „Затекао сам га од цигле, а остављам од мермера" имао је обичај да каже. Био је пријатељ Мецене, Вергилија, Овидија, Ливија, и Хорација, неговао је уметност, водио мудру политику мира и обезбедио царству благостање. У седамдесет седмој години, на путу за летњиковац на Средоземном мору, Август се изненада разболео од бронхитиса и зауставио у Ноли надомак Напуља у својој родитељској кући. Предосећајући да му је крај близу, хитно је позвао из Рима све своје најдраже пријатеље. Цело поподне провели су у разговору, а увече се Август од њих поздравио следећим речима: „Добро сам одиграо своју улогу. Пријатељи, отпратите ме са сцене уз аплауз!" Када се друштво разишло, цар је загрлио своју жену Ливију, с којом се тих дана спремао да прослави златну свадбу (педесет година брака), пољубио је и издахнуо. У тој истој соби, шездесет година раније, умро је и његов отац

Због тебе у манастир

Сачувано је само шест лирских песама **Жофреа Ридела** (1140–1170) једног од најпознатијих провансалских трубадура. Оно што се о његовом животу данас зна потиче из пера његовог пријатеља песника Маракабрија. Он је описао Риделову жарку љубав према грофици од Триполија. Пошто је више година писао љубавне стихове овој госпи коју у животу ниакда није видео, Ридел је пошао у крсташки рата само да би јој био и телом што ближи. Трубадур се на броду изненада тешко разболео и случај је хтео да га искрцају баш у Триполију. Тада се десило још веће чудо – чувши да је песник који је обожава ту, грофица је полетела у луку да га види и Ридел јој је, сав блажен, умро на рукама. Остала је прича да му је грофица приредила величанствен погреб, а затим се повукла у манастир где је остала до краја живота

Шта ли је хтео да каже?

Француски филозоф и чувени есејиста **Мишел де Монтењ** (1533–1592) говорио је да ће му последњи дан живота бити „главни". Осим тога Монтењ је прикупљао и бележио примере нарочитих одлазака са овог света топло се надајући да неће издати самог себе и умрети у сну или испустити душу без неке значајне поруке. Наравно, смрт му није била опсесија, па је у међувремену обавио довољан број одличних овоземаљских послова од којих су есеји стекли светску славу. Десетог септембра 1592. Монтењ је добио напад падагре који га је приковао за постељу. Био је при пуној свести, али није могао да проговори ни реч. Тринаестог септембра, последњег дана свог живота, Монтењ је покушао да остане веран себи. Натчовечанским напором подигао се из кревета и обукао. Плашећи се да његова воља неће бити извршена како ваља, дао је сваком од својих слугу суму коју им је завештао тестаментом. Затим се повукао и написао жени да пошаље по свештеника. У последњим тренуцима, све док је имао даха, Монтењ је узалуд покушавао да устане из кревета. Када га је свештеник најзад подигао, Монтењ га је ухватио за руке, отворио уста у пустој жељи да изјави нешто вредно помена и преминуо не успевши да изусти ни реч.

Више него цењен супарник

Британски дипломата и археолог који је оставио скупоцену збирку уметничких дела лорд **Виљем Хамилтон** (1730–1803) имао је шездесет година када се 1791. оженио тридесетогодишњом лепотицом Емом Лајон која ће остати запамћена као Леди Хамилтон. Седам година касније, док су Хамилтонови живели у Напуљу, Ема је

упознала и заволела већ славног лорда Хорација Нелзона, војводу од Бронтеа будућег британског националног хероја. Нелзон се заједно са Хамилтоновима вратио у домовину где је Ема 1792. родила ћерку Хорацију. Нелзон се раставио од своје законите жене, али Ема није оставила мужа и током следећих пет година њих троје били су нераздвојни. Тек последње године свога живота показао је савршено васпитани џентлмен лорд Хамилтон да му се у том троуглу нешто не допада, а то нешто била је Ема која се угојила, постала сувише бучна и одала се алкохолизму. Њу је Хамилтон желео да остави, али то није учинио да не би увредио Нелзона кога је високо ценио. И Ема и Нелзон седели су неколико последњих ноћи крај његове самртничке постеље. Лорд Хамилтон је умро у наручју Леди Хамилтон док га је Нелзон цело време држао за руку.

Брину се о драгој Леди Хамилтон

Убрзо после смрти лорда Хамилтона **Хорацио Нелзон** (1758–1805) један од највећих стратега у историји поморског ратовања, морао је да остави Ему у Енглеској и врати се својим војним дужностима, односно ратовању против Француске. За време битке код рта Трафалгара, близу шпанске обале против удружених флота Француске и Шпаније. Нелзон, који је командовао битком, рањен је у кичму на адмиралском броду. Последњег сата живота позвао је свог пријатеља и ратног друга капетана Томаса Хардија који га је обавестио о скорој тријумфалној енглеској победи. Пре него што је умро. Нелзон је рекао Хардију: „Брини се о мојој драгој Леди Хамилтон, брини се о сиротој Леди Хамилтон. Пољуби ме, Харди". Харди га је загрлио и пољубио у чело и држао га у наручју све док није издахнуо. Нелзоново тело враћено је у Енглеску и са свим државним почастима сахрањено у величанственој катедрали св. Павла у Лондону. Као спомен на њега и славну битку на огромном тргу названом Трафалгар Сквер подигнут је џиновски камени стуб и на његовом врху Нелзонова статуа. Ема Хамилтон није завршила славно. Пошто је пропила све што јој је остало и од лорда Хамилтона и од Нелзона, умрла је у крајњој немаштини и сасвим сама 1815. у Француској у педесет четвртој години.

Цвеће већ расте по мени

Енглески песник Џон Китс (1795–1821), цењен као највећи уметник енглеског стиха после Шекспира, рано је оболео од туберкулозе плућа и када је напунио двадесет пет година, послушао је савет лекара да отпутује негде где је клима блажа него у Енглеској. Китс је изабрао Италију и у друштву свог верног пријатеља сликара Џозефа Северна бродом стигао у Рим новембра 1820. Месец дана касније, после јаког крварења, Китс је покушао да изврши самоубиство. Северн је остао уз њега читајући му оно што је волео и свирајући му Хајднове сонате. „Када ће се већ једном завршити овај мој посмртни живот?" често је Китс питао докторе. „Осећам како по мени расте цвеће", говорио је Северну. Жеља му се испунила фебруара 1821. Издахнуо је на Северновим рукама говорећи: „Умрећу лако. Немој да се бојиш. Хвала богу, најзад је дошла".

Идила у Фиренци

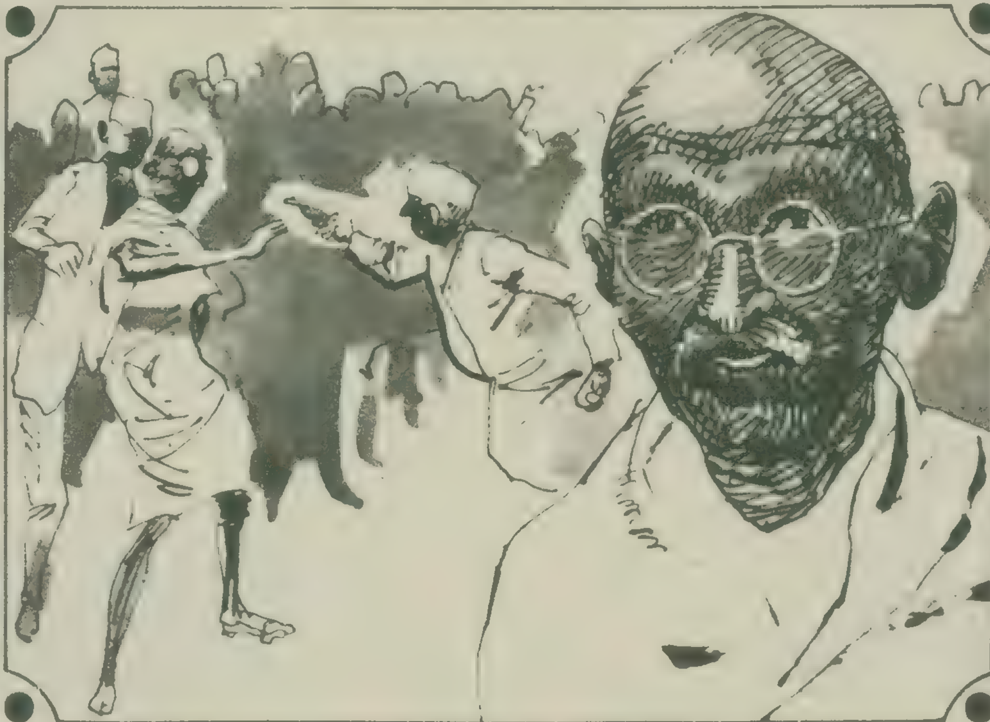
Елизабет Барет (1806–1861) и Роберт Браунинг, обоје све познатији песници, дописивали су се пуну годину пре него што су се видели и лично упознали 1846. Била је то љубав на први поглед мада је она имала већ четрдесет година и била инвалид од своје петнаесте. Тридесет трогодишњи Браунинг убрзо ју је запросио, али је она оклевала и то не само због болести већ и зато што се њен крути отац жилаво противио овом браку. Најзад су се, те исте 1846. године, Елизабета и Роберт тајно венчали и отишли да живе у италијанском граду Фиренци. Брак је био, упркос њеним честим болестима, идиличан и трајао је четрнаест година. Роберт Браунинг је своју жену носио на рукама и читао јој жеље из очију, а срећу јој је кварио једино отац који је сва њена писма враћао неотворена. Тај исти отац најзад јој је и дошао главе. Када је чула да је умро, Елизабет је добила тежак напад од кога се није повратила. Роберт Браунинг се није мицао од њеног узглавља, а цео последњи дан свог живота Елизабет Барет-Браунинг провела је спавајући у његовом наручју. Роберт је

умро двадесет осам година касније у Венецији. Обоје се и данас сматрају веома значајним песницима и изузетним личностима.

С осмехом на лицу

Живот чувеног француског песника и критичара **Шарла Бодлера** (1821 – 1867) био је углавном несрећан, пун неуспелих љубави, сиромаштва, напада депресије и мисли о самоубиству. Једини ослонац песника „Цвећа зла" била је његова мајка мада често ускогруда, пуна потцењивања и климава потпора таквом сину. Али, дописивали су се стално и често. У четрдесетшестој години, када је и умро, Бодлер је изгледао као да му је шездесет, претпоставља се од претераног узимања алкохола и опијума као и од последица луеса. Пријатељи су га напустили и прелазили су на другу страну улице када би га угледали како се, мртав пијан, тетура од зида до зида, ни сенка оног човека који је, некада, умом и шармом блистао у најбољим друштвима Европе. Кад је замољен да напусти Католички старачки дом у Бриселу, на сцену је ступила мама која га је предано неговала последњих дана живота. И умро је на њеним рукама. Смешећи се, тврдила је она.

Велика Душа прашта

Индијски политичар и национални вођ **Мохандас Карамчад Ганди** (1869 – 1948) назван Махатма (Велика Душа) смртно је рањен тридесетог јануара 1948. у касно поподне пред сам почетак вечерње заједничке молитве у врту Бирла Хауса у Делхију. Атентатор га је погодио из непосредне близине испаливши три хица пред гомилом од око хиљаду Гандијевих скамењених следбеника који су се окупили да се моле за мир и слогу Хиндуса и Муслимана у Индији. Махатма Ганди се срушио на земљу гледајући свог убицу право у очи и учинивши слаб хиндуски покрет који је значио да му прашта. Махатму су хитно унели у Бирла Хаус и положили на кауч, а глава му је почивала на крилу шеснаестогодишње унуке Мани. У том положају је и умро пола сата касније.

Приредила: Бојана Дожић

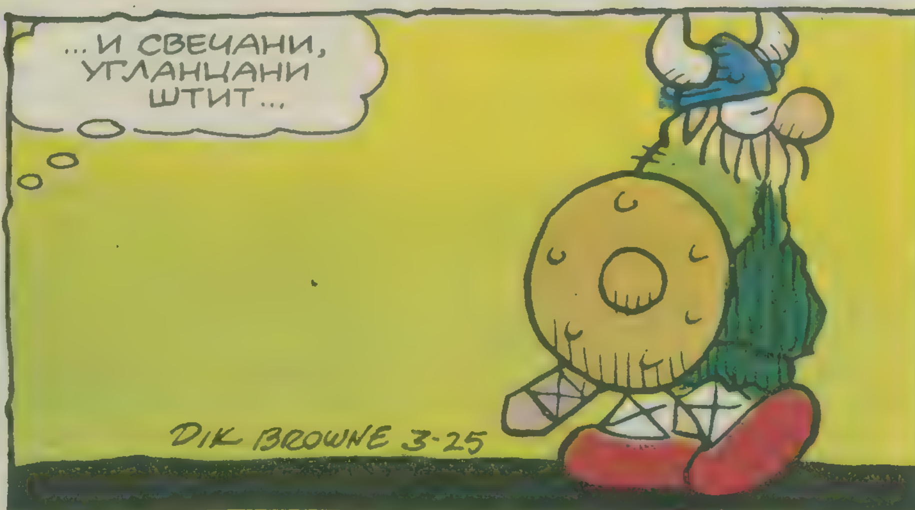
DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

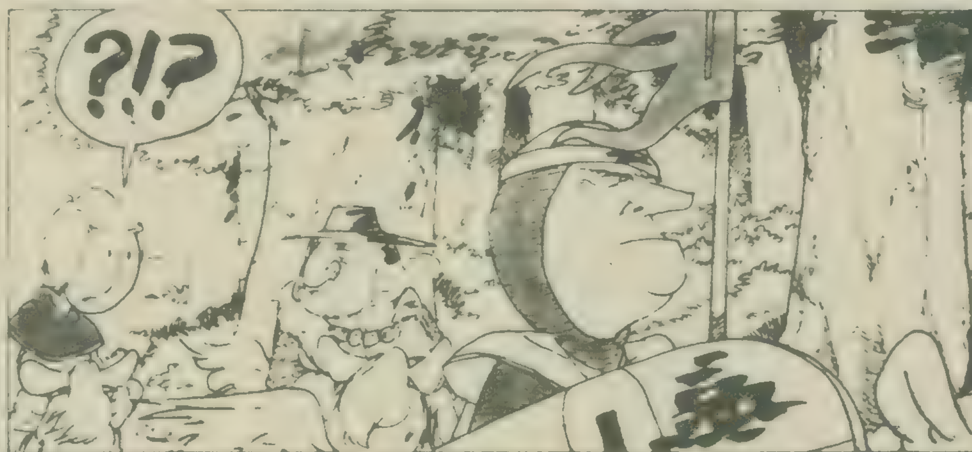

ТАРВОС У ШЕРВУДСКОЈ ШУМИ

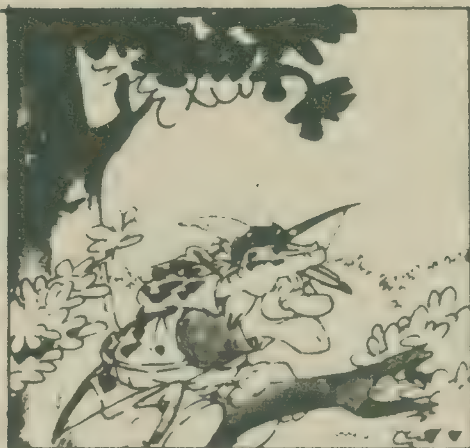

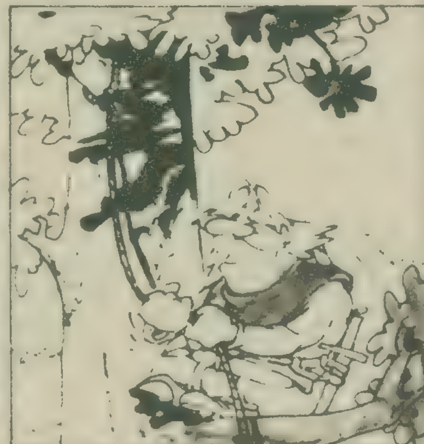

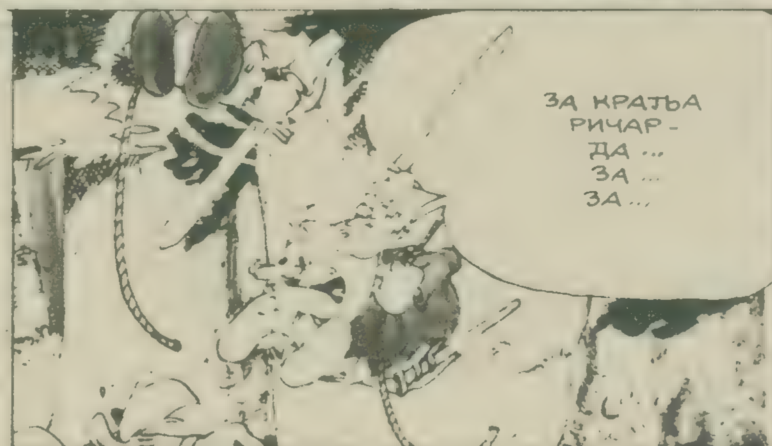

ЕВО ИХ! ДОЛАЗЕ!

СВИ НА ДРВЕЋЕ И ЧЕКАЈТЕ НА МОЈ ЗНАК!

ПУ!

ЗА КРАЉА РИЧАРДА... УРААА!

ДОЛЕ ГЛАВЕ!

ЗА КРАЉА РИЧАР-ДА... ЗА... ЗА...

... ПРОКЛЕТСТВО!

БРИШИМО ИЗ ОВОГ СТРИПА!

ЕТО, ПРУЖИЛА ВАМ СЕ ПРИЛИКА ДА ВИДИТЕ РОБИНОВЕ ЉУДЕ И ПОДСЕТИТЕ СЕ НА САДРЖАЈ!

ЕВО, СТИГЛИ СМО У КРАЉЕВ ЗАМАК! ДАКЛЕ, МОЖЕМО ДА ПОЧНЕМО ПРИЧУ... ПАЗИ САД!

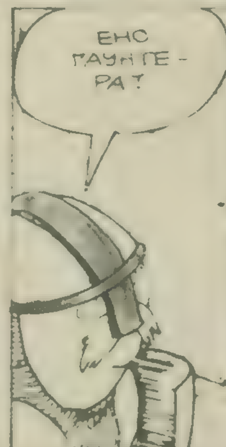

?
УПОМОООЋ! НАПАЛИ СУ НАС БАНДИТИ!

ПОМОЋ! ПОМОЋ! БАНДИТИ СУ НАМ ЗА ПЕТА-МА!

ХЕЈ, ПРИЈА-ТЕЉУ, ГДЕ МО-ГУ ДА НАЂЕМ ОНОГ ГРОЗ-НОГ ЏОНА?
ОДИ ЗА МНОМ!

ЕНО ГАУНГЕ-РА!

БИЛО ИХ ЈЕ БАР СТОТИНУ! ПОСКАКАЛИ СУ СА ДРВЕЋА И НАЧИСТО НАС ОПЕЉЕ-ШИЛИ!

ХОЋУ ДА МИ СЕ ОДМАХ ИСПЛА-ТИ НАДОКНА-ДА ШТЕТЕ! У ВАШОЈ САМ ЗЕМЉИ, УОСТАЛОМ!
ЗНАЧИ, ОПЕТ ЈЕ ТАЈ ПРОКЛЕТИ РОБИН ХУД АКТУЕ-ЛАН?

ЈЕ Л' ТО КРАЉ ЏОН?
ШТА 'ОЋЕ ТАЈ МАЛИ?

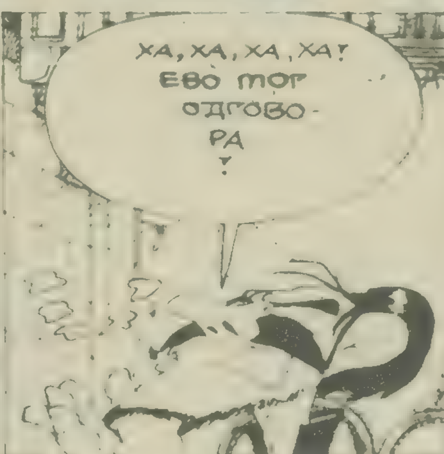

НОСИМ ВАМ ПИСМО ОД РИЧАРДА ЛАВЉЕГ СРЦА!
ПИСМО ОД МОГА БРАТА?

ДАЈ ГА!

ДА ВИДИМО ШТА ПИШЕ!

"ОВО ЈЕ ЧАРОБНИ ТЕКСТ! ПРЕПИШИ ГА У ДЕСЕТ ПРИМЕРАКА И ПОШАЉИ СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА! АКО ТО НЕ УЧИНИШ, ЧЕКА ТЕ ДЕСЕТ ГОДИНА НЕСРЕЋЕ!" ГРРР! КАД ЋЕ ТАЈ МОЈ БРАТ ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА СЕ УОЗБИЉИ?

ТУ ПИШЕ ЈОШ НЕШТО... "ТРЕБА ТИ ДЕСЕТ ХИЉАДА ЗЛАТНИКА ЗА ОТКУП! ПОШАЉИ ИХ У ЦАРИГРАД НА ПОСТЕ РЕСТАНТЕ!"

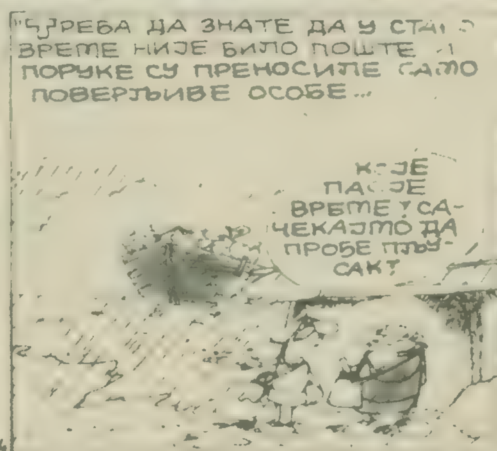

ХА, ХА, ХА, ХА! ЕВО МОГ ОДГОВОРА!

АЛИ, НИЈЕ ТАКО У КЊИЗИ!
ТИ ЋЕШ ДА МИ КАЖЕШ КАКО ТРЕБА... СТРАЖА, УХАПСИТЕ ГА!

И, СЛУШАЈ, ТИ МАЛИ.

... ЈА САМ У ОВОМ СТРИПУ НЕГАТИВАЦ И НЕМОЈ ДА МЕ ОМЕТАШ У МОЈОЈ УЛОЗИ! ЈАСНО?

СИГУРНО СЕ ПИТАТЕ ЗАШТО ЈЕ ГЛАВНОГ ЈУНАКА ГАРВС-СА СНАШЛА ЗЛА СУДБИНА. ДА БИСТЕ ТО САЗНАЛИ, ВРАТИЋЕМО СЕ УНАТРАГ...

ТРЕБА ДА ЗНАТЕ ДА У СТАРО ВРЕМЕ НИЈЕ БИЛО ПОШТЕ И ПОРУКЕ СУ ПРЕНОСИЛЕ САМО ПОВЕРЉИВЕ ОСОБЕ...
КОЈЕ ПАСЈЕ ВРЕМЕ! САЧЕКАЈМО ДА ПРОЂЕ ПЉУСАК!

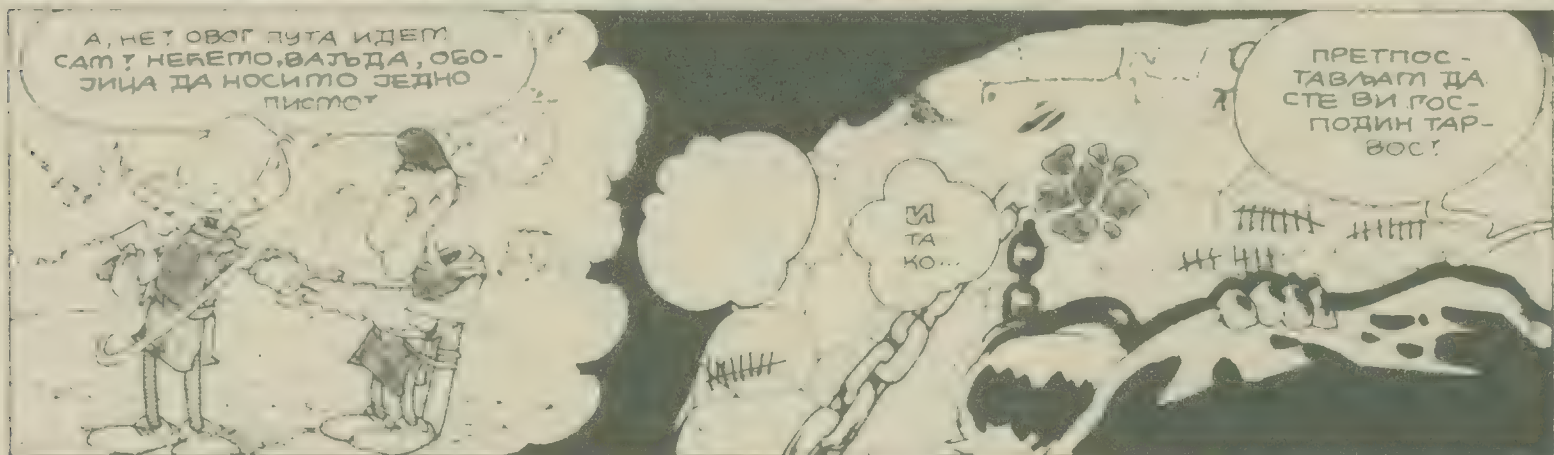

... И ЗАТО СЕ ДОГАЂАЛО ДАПОНЕКО ПИСМО СТИГНЕ НА ПОГРЕШНУ АДРЕСУ...
ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СТЕ ВИ СЕР ЏОН!
?

ИМАМ ПИСМО ЗА ВАС!
АЛИ, ЈА НИСАМ ЏОН! ЈА САМ ТАРВОС!

НЕМОГУЋЕ! АДРЕСА ЈЕ ОВА!
ДА! АЛИ ТУ ПИШЕ ЕНГЛЕСКА, А ОВО ЈЕ ИТАЛИЈА!

ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! УПАМТИТЕ, ПИСМОНОШЕ У ЕНГЛЕСКОЈ НИКАД НЕ ГРЕШЕ!

АЛ' ЈЕ ОВО НЕКИ БИСТАР ТИП!

ПА, КАД ЈЕ ВЕЋ ТАКО 'АЈДЕМО У ЕНГЛЕСКУ ДА ИСПОРУЧИМО ОВО ПИСМО!
ОДЛИЧНА ИДЕЈА!

А, НЕ! ОВОГ ПУТА ИДЕМ САМ! НЕЋЕМО, ВАЉДА, ОБОЈИЦА ДА НОСИМО ЈЕДНО ПИСМО!
И ТАКО...
ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СТЕ ВИ ГОСПОДИН ТАРВОС!

ИЗВИЊАВАМ СЕ ШТО ДОЛАЗИМ ОВАКО КАСНО И ШТО НИСАМ КУЦАО! АЛИ, ОКОЛНОСТИ СУ ТАКВЕ ДА ЋЕТЕ РАЗУМЕТИ...

ДА ВАМ СЕ ПРЕДСТАВИМ, ЈА САМ РОБИН ХУД! ДОШАО САМ ДА ВАС ИЗБАВИМ!

ЧУО САМ ДА ИМАТЕ НЕКУ ПОРУКУ КРАЉА РИЧАРДА ЗА СЕР ЏОНА!
ИЗВОЛИТЕ ОВУДА!

УЗБУНА! ЗАРОБЉЕНИК БЕЖИ!

КИДАЈМО!
ДО ВРАГА! НИ ВОЈНИЦИ НИСУ К'О ШТО СУ НЕКАД БИЛИ! РАНИЈЕ ЈЕ БИЛО ДОВОЉНО ДА ИХ САМО ЧУКНЕШ У ГЛАВУ...

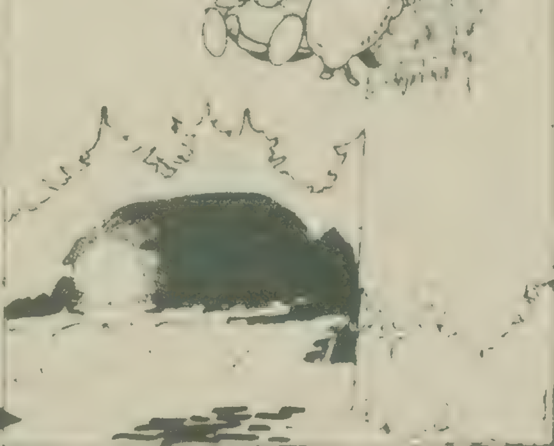

А ШТА САД?
СКОЧИЋЕМО! АЛ' САЧЕКАЈ.

ХМ?
ФУУУ!

СКОЧИЛИ СУ?

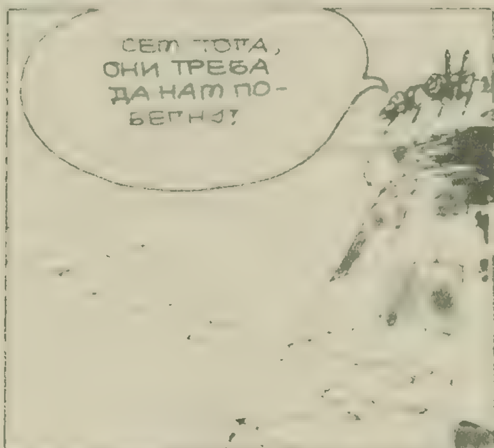

ЗНАШ ФУ! ЈА ФУУ! НЕ ЗНАМ ДА ПЛИВАМ! ФУУУУ!

САД МОЖЕ! ЈА СКАЧЕМ ПРВИ!
ЕВО ИХ, ДОЛАЗЕ!
ХЕЈ! НЕ ГУРАЈ СЕ!

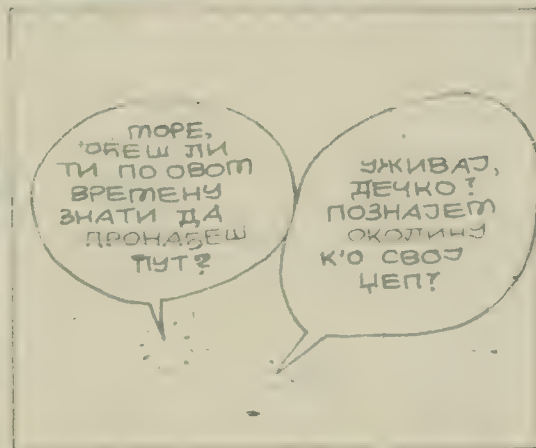

ЈА САМ ИХ ПРВИ ВИДЕО!
МОЛИМ ВАС, СКИНИТЕ ШЛЕМ! НИШТА НЕ ВИДИМ!
КЛАДИМ СЕ ДА ЋЕ НАМ УМАЋИ!

ХАЈДЕ! СКАЧИТЕ ЗА ЊИМА!
НЕЋЕ МОЋИ! ОВО НИЈЕ СЕЗОНА КУПАЊА!
КУПАЊЕ У ПОЛА НОЋИ! АЛ' ЈЕ ОВАЈ НАШ ШЕРИФ РОМАНТИЧАН!

СЕМ ТОГА, ОНИ ТРЕБА ДА НАМ ПОБЕГНУ!

ЕЈ ЉУДИ, СПУШТА СЕ МАГЛА!
ОДЛИЧНО! ОНА ЋЕ НАШЕ БЕКСТВО ДА ОБАВИЈЕ ВЕЛОМ ТАЈНЕ!

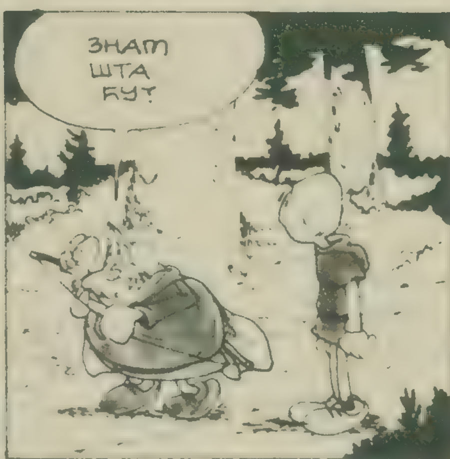

МОРЕ, 'ОЋЕШ ЛИ ТИ ПО ОВОМ ВРЕМЕНУ ЗНАТИ ДА ПРОНАЂЕШ ПУТ?
УЖИВАЈ, ДЕЧКО! ПОЗНАЈЕМ ОКОЛИНУ К'О СВОЈ ЏЕП!

КАСНИЈЕ
МАГЛА СЕ ДИЖЕ!

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА СМО НА ПРАВОМ ПУТУ?
ДАЈ, НЕ ШАЛИ СЕ! ЈА САМ ОВДЕ КОД СВОЈЕ КУЋЕ!

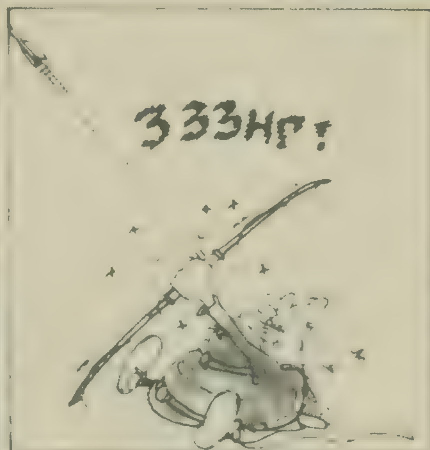

ТВОЈА СУМЊИЧАВОСТ МЕ ВРЕЂА! У ОВОЈ ШУМИ САМ ОДРАСТАО!
НИСАМ МИСЛИО НИШТА ЛОШЕ!

ИПАК, МОРАМ ДА ТИ ПРИЗНАМ... МИ СМО СЕ ИЗГУБИЛИ!
О, НЕЕЕ!
ПЉАС!

ЗНАМ ШТА ЋУ!

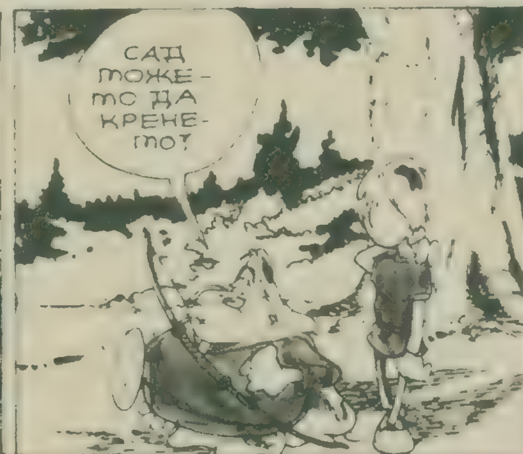

ЈА ИПАК ВАЖИМ ЗА НАЈБОЉЕГ СТРЕЛЦА У КРАЉЕВСТВУ!

ОВА СТРЕЛА ЋЕ ОДЛЕТЕТИ У САМ ЦЕНТАР МОГ ЛОГОРА, ТАКО БАР ТРЕБА ДА БУДЕ!

ЗЗЗНГ!

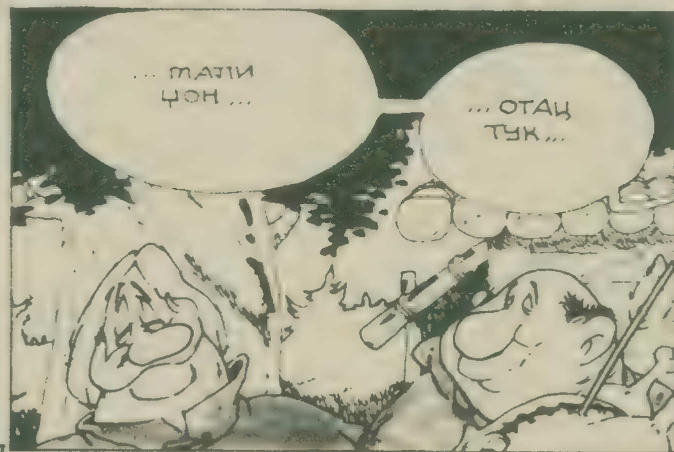

КО ЈЕ ТА БУДАЛА ШТО РАЗБАЦУЈЕ СТРЕЛЕ У ПОЛА НОЋИ?
?!?

САД МОЖЕМО ДА КРЕНЕМО!

ЕВО МОЈЕ **ВЕСЕЛЕ ДРУЖИНЕ!**

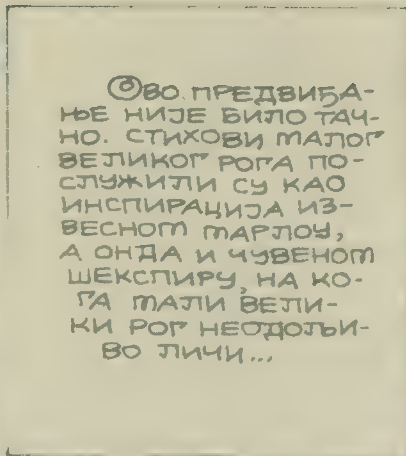

ДА ВАМ ПРЕДСТАВИМ НАШЕГ НОВОГ ПРИЈАТЕЉА ТАРВОСА! ОН УЛАЗИ У ПРИЧУ...

А ТЕБЕ, ТАРВОСЕ, ДА УПОЗНАМ СА **ВЕСЕЛОМ ДРУЖИНОМ!** ОВО ЈЕ СЕР ПЕЧЕЊКО, НАШ КУВАР...

...МАЛИ ЏОН...
...ОТАЦ ТУК...

...И **МАЛИ ВЕЛИКИ** РОГ, ГЛУМАЦ И ПИСАЦ!
„БИ ОР НОТ ТУ БИ" ПИТАЊЕ ЈЕ САД!"

ДА ТИ КАЖЕМ У ПОВЕРЕЊУ... ЊЕГОВИ ТЕКСТОВИ НИКАД НЕЋЕ ИМАТИ УСПЕХА ЈЕР ГА ЗАНИМАЈУ САМО ТРАГЕДИЈЕ!

ОВО ПРЕДВИЂАЊЕ НИЈЕ БИЛО ТАЧНО. СТИХОВИ МАЛОГ ВЕЛИКОГ РОГА ПОСЛУЖИЛИ СУ КАО ИНСПИРАЦИЈА ИЗВЕСНОМ МАРЛОУ, А ОНДА И ЧУВЕНОМ ШЕКСПИРУ, НА КОГА МАЛИ ВЕЛИКИ РОГ НЕОДОЉИВО ЛИЧИ...

МОГУ ЛИ САД ДА ЗНАМ ШТА ПИШЕ У ОНОМ ПИСМУ?
КРАЉ РИЧАРД ПОРУЧУЈЕ ДА СУ ГА ИЗДАЈНИЦИ ЗАРОБИЛИ И ДА МУ ТРЕБА ДЕСЕТ ХИЉАДА ЗЛАТНИКА ЗА ОТКУП!

ШТА?! ЗАРОБИЛИ СУ РИЧАРДА?
ПА, ЗАР НИСИ ЧИТАО РОМАН ДО КРАЈА?

ЈАДНИ РИЧАРД!
ЗАР ГА БАШ ТОЛИКО ВОЛИТЕ?

ОН ЈЕ НАША ЈЕДИНА НАДА! ДРЖИМ ЊЕГОВ ПОСТЕР У СПАВАЋОЈ СОБИ!
?!?

У ШЕРВУДСКОЈ ШУМИ СЕ РАЂАО НОВИ ДАН...

PO-POZOOOOO
!

КО ЈЕ ТО ТАМО?
ТРАС!

КО ЈЕ САД ОВАЈ?

СМИРИ СЕ, ТАРВОСЕ! ТО ЈЕ МЛЕКАЏИЈА!
ХЕЈ! КО ЈЕ ОВАЈ?

ОН ТИ ЈЕ НОВ У ОВОМ СТРИПУ... УПОЗНАЈ ГА...
ОВАЈ ВАМ БАШ И НИЈЕ НЕШТО НАРОЧИТО!

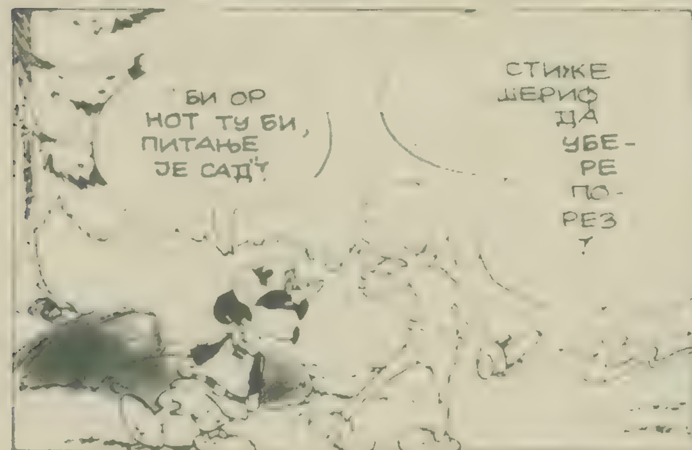

ЗАР ОВО НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА БУДЕ НЕКО СКРИВЕНО МЕСТО?
ПРЕ ПОВУЧЕНО НЕГО САКРИВЕНО!

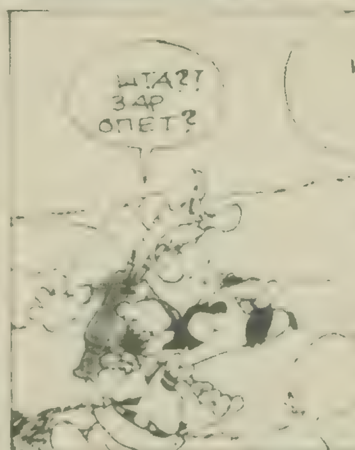

ПОШТА ЗА РОБИНА ХУДА!
ПЉАС!

ПРИДРЖИ МИ ОВО МЛЕКО ДОК ПОДИГНЕМ ПИСМО!

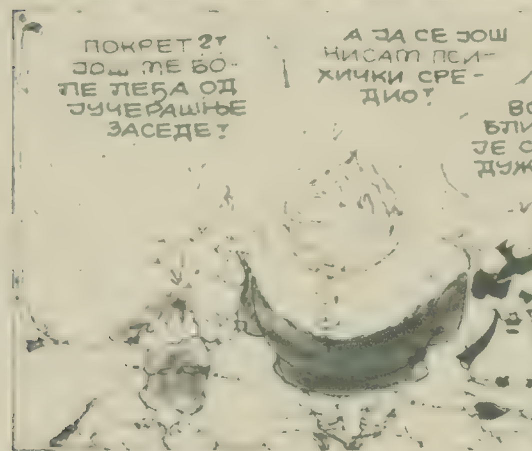

РАНИЈЕ СУ ПИСМА СТИЗАЛА СТРЕЛАМА, АЛИ ОТКАКО ЈЕ НАСТУПИЛА МОДЕРНИЗАЦИЈА...

... ПОСТОЈЕ ПОШТАРИ, ПА СЕ МАЊЕ СЕКИРАМО!

БИ ОР НОТ ТУ БИ, ПИТАЊЕ ЈЕ САД!
СТИЖЕ ШЕРИФ ДА УБЕРЕ ПОРЕЗ!

ШТА?! ЗАР ОПЕТ?

ПОКРЕТ, НАРОДЕ! ИДЕМО ДА СРЕДИМО ТОГ ШЕРИФА ИЗ НОТИНГЕМА!

ПОКРЕТ?! ЈОШ МЕ БОЛЕ ЛЕЂА ОД ЈУЧЕРАШЊЕ ЗАСЕДЕ!
А ЈА СЕ ЈОШ НИСАМ ПСИХИЧКИ СРЕДИО!

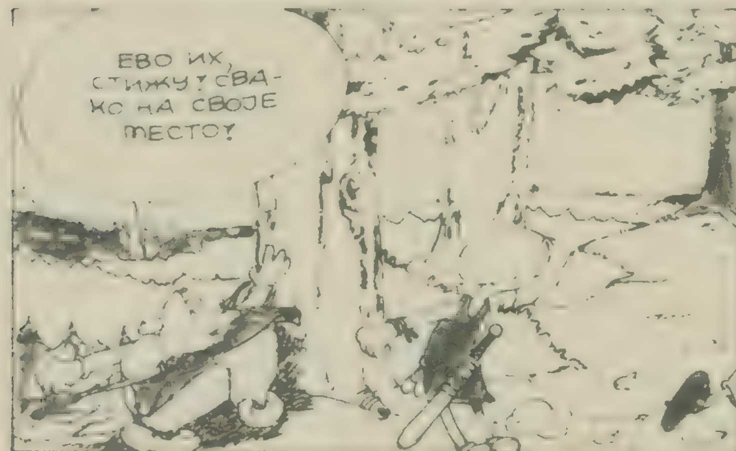

ВОЛЕТИ БЛИЖЊЕГ ЈЕ СВЕТА ДУЖНОСТ!
ЈА ПРЕДЛАЖЕМ ДА НЕ МРДАМО ОДАВДЕ!

КОЈА СТЕ ВИ ПАНЏУПАРИЈА! ДАЈЕМ ВАМ САМО ДВА МИНУТА ДА СЕ СПРЕМИТЕ, ИНАЧЕ ЋУ МОТКОМ ДА ВАС ПОТЕРАМ!

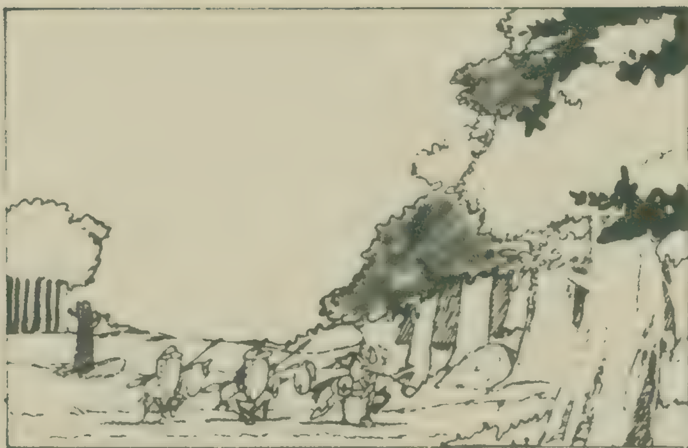

И ТАКО..
ДАКЛЕ, МАЛИ ВЕЛИГИ РОГ, НА ОНО ДРВО! ПЕЧЕЊКО, ТАМО! МАЛИ ЦОН..

ЗАР НЕ БИ БИЛО БОЉЕ ДА ПРОМЕНИТЕ ТАКТИКУ! ТО СМО ВЕЋ ВИДЕЛИ!
ЈА МУ ТО СТАЛНО ТРУБИМ...

НЕМОГУЋЕ! ТО ЈЕ ВЕЋ ПОСТАЛА ТРАДИЦИЈА ОРИГИНАЛНОСТИ! ТАКО ПИШЕ У СВИМ КЊИГАМА!

ЕВО ИХ, СТИЖУ! СВАКО НА СВОЈЕ МЕСТО!

А ТИ, МАЛИ, АКО СИ ЗА ПЕЊАЊЕ, БЕЖИ ГОРЕ.. ИНАЧЕ, ЗА ТЕБЕ НЕ ОДГОВАРАМ! ИОНАКО СИ УПАО ПРЕКО РЕДА!

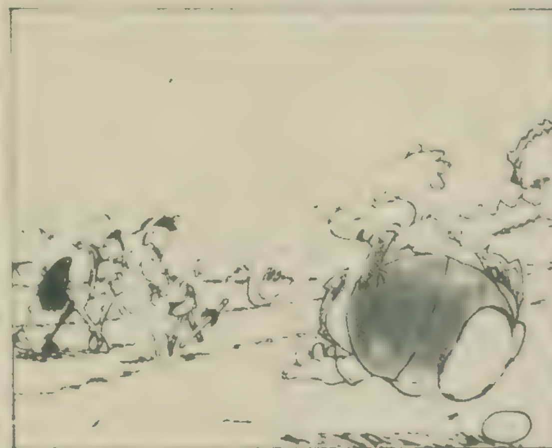

ОТВОРИТЕ ОЧИ, НАЧУЉИТЕ УШИ! УЛАЗИМО У ШУМУ!

ЕАААААААААА!
САГНИТЕ ГЛАВЕ!

КОЈИ СУ ТО ШАРЛАТАНИ!
МОЛИМ ВАС ДА СТАНЕТЕ И ДИГНЕТЕ РУКЕ УВИС!
ТРАС!
ДУМ!

?
А ОНДА ДА НАМ ДАТЕ ПАРЕ НА ВИДЕЛО! МИ СМО ОНИ ШТО УЗИМАМО ОД БОГАТИХ, А ДАЈЕМО СИРОМАШНИМА!

'АЛ' СТЕ МУДРИ! ВОЛЕО БИХ ДА ВИДИМ ШТА БИСТЕ ТО УКРАЛИ ОД СИРОМАШНИХ!
НАРОЧИТО САДА КАДА СМО ИМ ПОРЕЗОМ ОДРАЛИ И КОЖУ!
МАЛИ, НИСИ ЗАНИМЉИВ! МАКНИ СЕ ДА ПРОБЕМО!

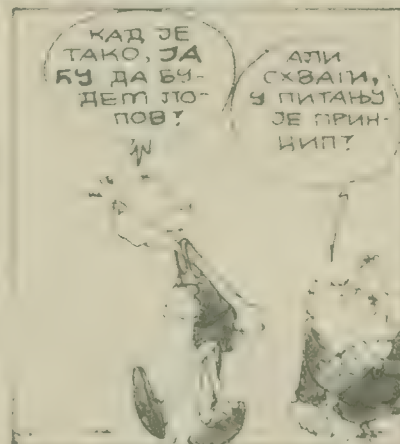

БУМ!
?

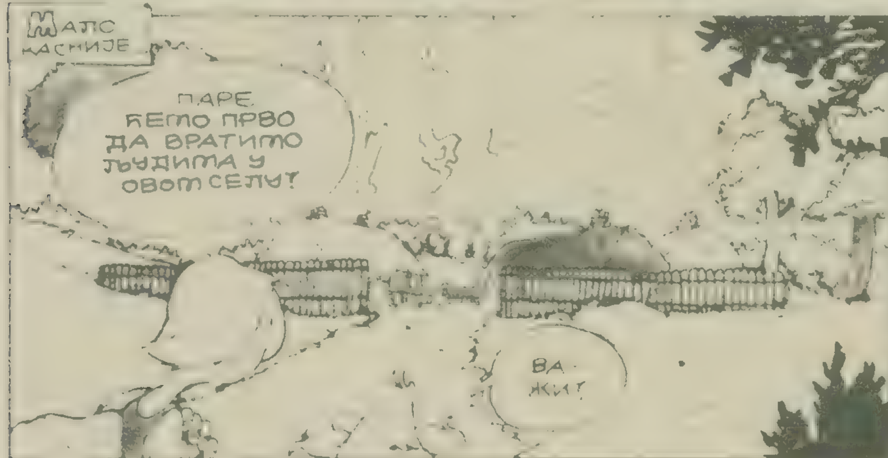

ТАРВОСЕ, ОВО СИ ДОБРО ИЗВЕО! ЧЕСТИТАМ!
ЛЕПО ВАС МОЛИМ ДА ИМ БРЗО ИСПРАЗНИТЕ ТОРБУ ДОК ЈОШ НИСУ ДОШЛИ К СЕБИ!

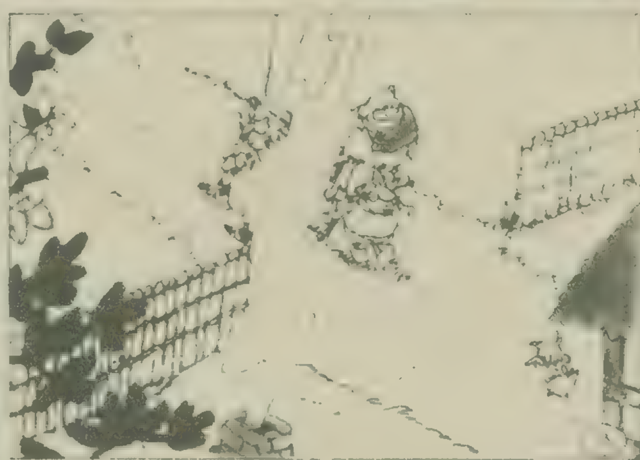

ДА ИСПРАЗНИМО ТОРБУ?
ДА, ДА! МОЛИМ ВАС БРЗО!

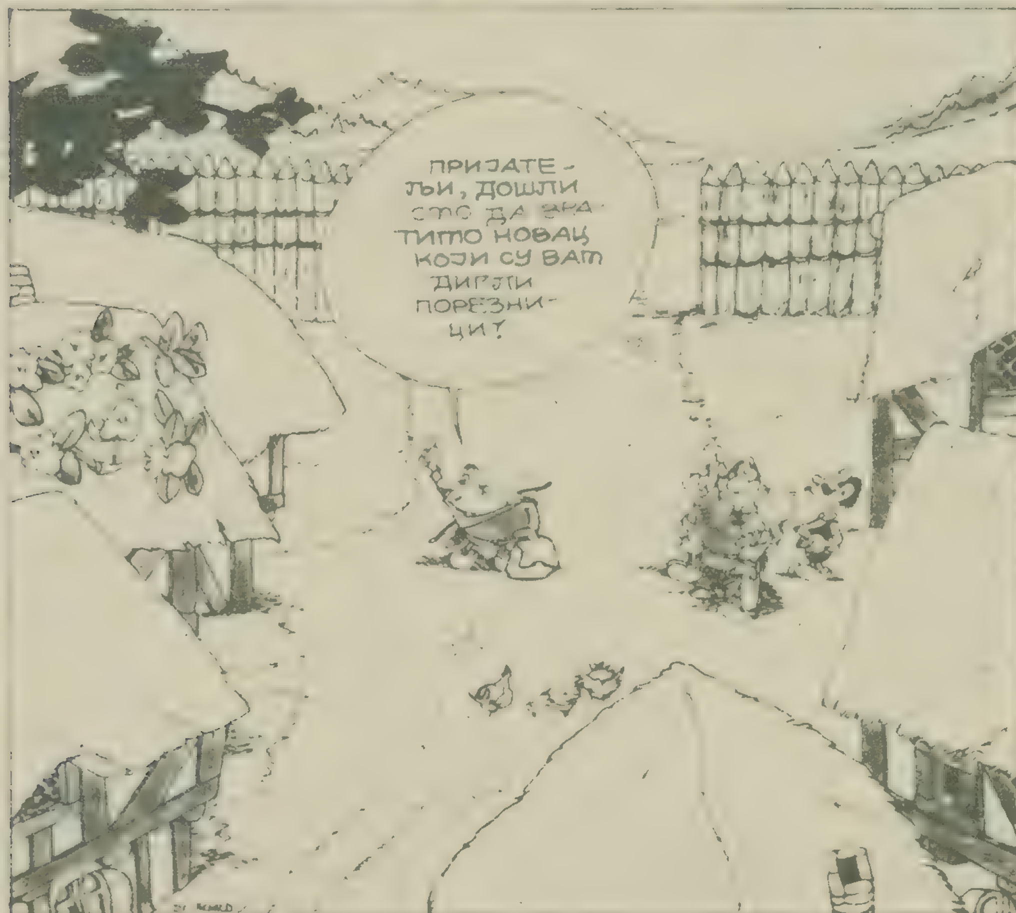

Е, НЕЋЕ МОЋИ! МИ НИСМО ЛОПОВИ! БОЈИМ СЕ ДА НАМ ТО НЕ ПОСТАНЕ НАВИКА!
ТРЕБА ДА КРАДЕТЕ УКРАДЕНО И ВРАЋАТЕ ЊИХОВИМ ВЛАСНИЦИМА!

ЖАО МИ ЈЕ! КРАЂА ЈЕ У СУПРОТНОСТИ СА НАШИМ ПРИНЦИПИМА!
КОЈИ ПРИНЦИПИ

КАД ЈЕ ТАКО, ЈА ЋУ ДА БУДЕМ ЛОПОВ!
АЛИ СХВАТИ, У ПИТАЊУ ЈЕ ПРИНЦИП!

МАЛО КАСНИЈЕ
ПАРЕ ЋЕМО ПРВО ДА ВРАТИМО ЉУДИМА У ОВОМ СЕЛУ!
ВАЖИ!

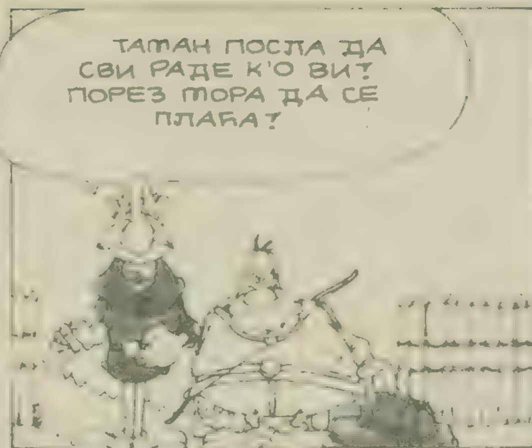

ПРИЈАТЕЉИ, ДОШЛИ СМО ДА ВРАТИМО НОВАЦ КОЈИ СУ ВАМ ДИГЛИ ПОРЕЗНИЦИ!

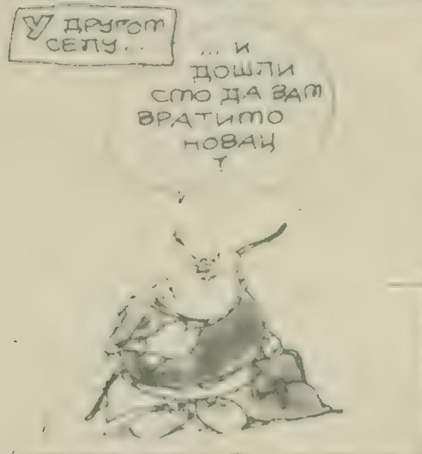

ТИШЕ МАЛО! ШТА ТИ СЕ ТОЛ'КО РАЗГАЛАМИО!

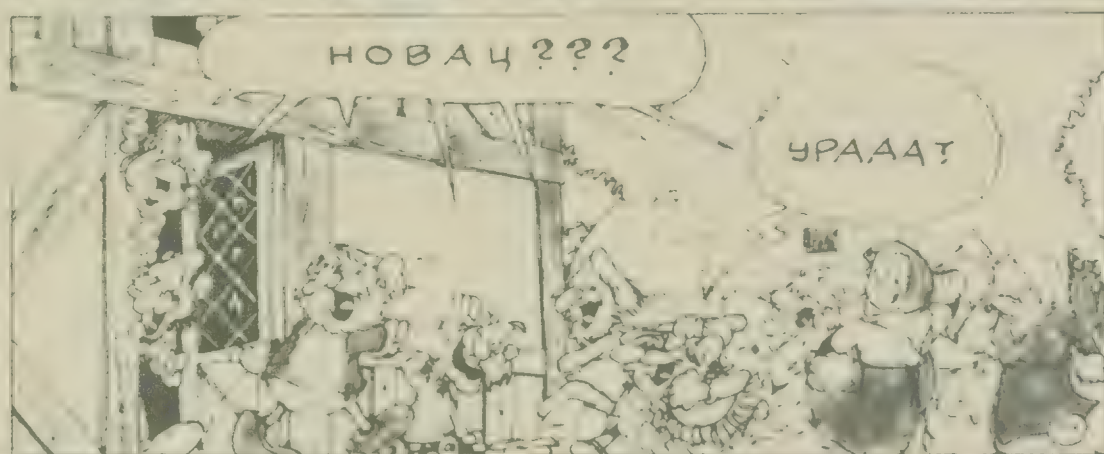

ТАКО ЗНАЧИ! ВИ НАМ ВРАЋАТЕ САВ НОВАЦ ОД ПОРЕЗА?
ЗАР МЕ НЕ ПРЕПОЗНАЈЕШ? ЈА САМ РОБИН ХУД, ВАШ ПРИЈАТЕЉ!

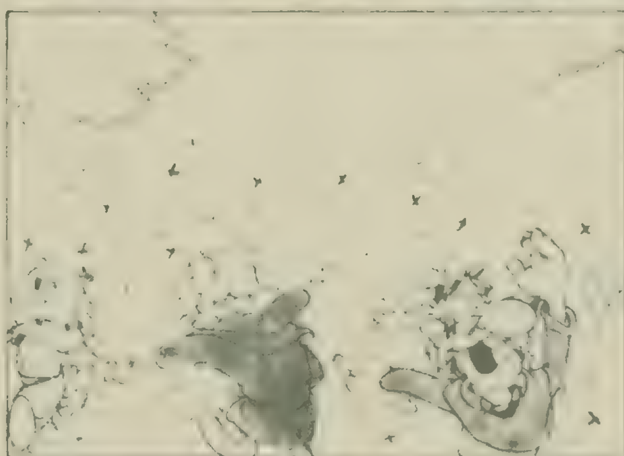

ПОЗНАЈЕМ ТЕ, БРАТЕ! АЛИ, ЗНАШ ЛИ ТИ ДА НА ТАЈ НАЧИН ШТЕТИТЕ ДРЖАВУ?

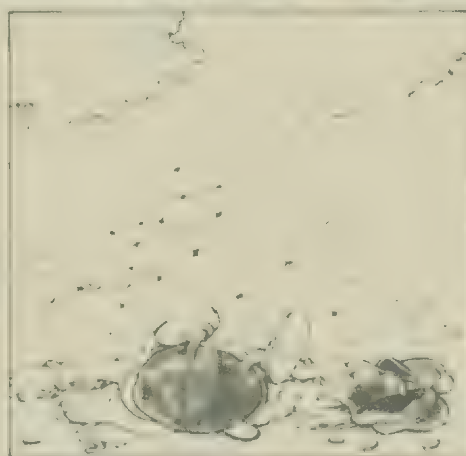

ТАМАН ПОСЛА ДА СВИ РАДЕ К'О ВИ! ПОРЕЗ МОРА ДА СЕ ПЛАЋА!

ТО ШТО ВИ РАДИТЕ, НАС НЕ ЗАНИМА! МИ СМО ПОШТЕНИ ГРАЂАНИ И ПЛАЋАМО ПОРЕЗ!
МА, ШТА СЕ НАТЕЖЕМО С ЊИМА!

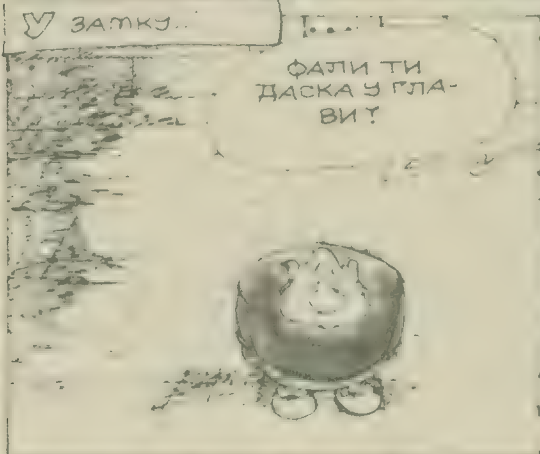

У ДРУГОМ СЕЛУ...
... И ДОШЛИ СМО ДА ВАМ ВРАТИМО НОВАЦ!

НОВАЦ???
УРААА!

ХЕЈ, ГАРБОСЕ! НИСАМ НИ САМ ВИШЕ НАЧИСТО ДА ЛИ ТРЕБА ОВАКО ДА НАСТАВИМО...

У ЗАМКУ...
ФАЛИ ТИ ДАСКА У ГЛАВИ!

КАКО СИ МОГ'О ДА ДОЗВОЛИШ ДА ТЕ ТАЈ... ТАЈ ОБИЧНИ РОБИН ХУД ОПЕРУША!

ДАЈЕМ ТИ ДВА ДАНА ДА ГА УХВАТИШ!

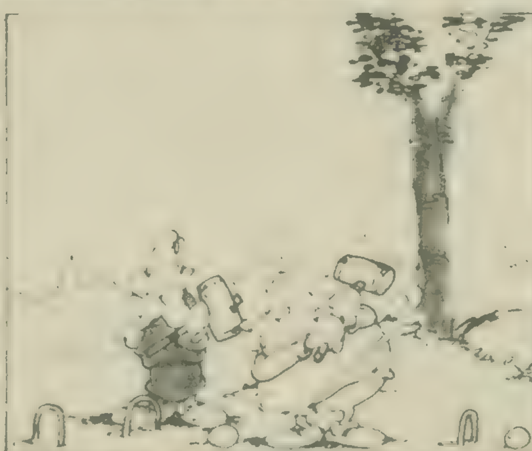

АЛ', КО ИМА ХРАБРОСТИ ДА УЂЕ У ШЕРВУДСКУ ШУМУ?
ТИ ЋЕШ МОРАТИ ДА ЈЕ СКУПИШ! КРОЗ ДВА ДАНА 'ОЋУ ДА ВИДИМ ТОГ ОДМЕТНИКА ОВДЕ!

У СТВАРИ, СИНУЛО МИ ЈЕ!

АКО МИ НЕ МОЖЕМО К ЊЕМУ, ДОЋИ ЋЕ ОН К НАМА! ДОЋИ ЋЕ ГА ГЛАВЕ ЊЕГОВА НАДМЕНОСТ!

СЛУШАЈ ДОБРО ШТА ЋУ САД ДА ТИ КАЖЕМ...

НА ПРОПЛАНКУ

ФИЈУУУУУ!

ОПЕТ ГА СТРЕЛА! ШТО СМО ОНДА
ТУ?

ШТА ПИШЕ?

ПОЗИВ ЗА ТАКМИЧЕЊЕ У СТРЕЛИЧАРСТВУ!
ИМАМ УТИСАК ДА БИ ГА РАДО ПРИХВАТИО!

ЗАР ЈА, НАЈБОЉИ СТРЕЛАЦ, ДА ОДБИЈЕМ ТАКО НЕШТО!
ДА САМ НА ТВОМ МЕСТУ, НЕ БИХ ИШ'О!

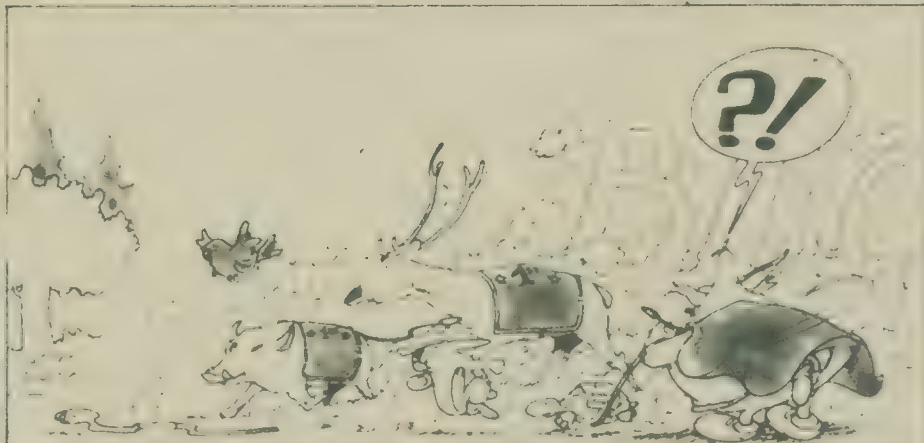

САЗНАО САМ ДА ТИМЕ ЖЕЛЕ ДА ТЕ НАМАМЕ И БАЦЕ У ТАМНИЦУ!

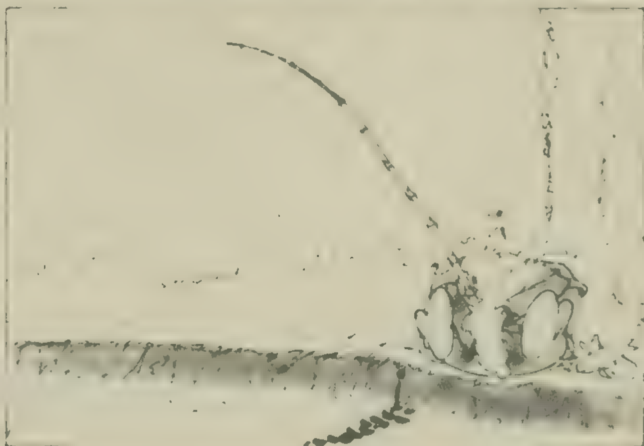

ХА, ХА, ХА, ХА! ТАЈ СЕР ЏОН ЗАИСТА НИЈЕ ЧИТАВ АКО ВЕРУЈЕ ДА ЋЕ ТО ДА МУ УПАЛИ!

ОПЕТ НЕКИ НОВИ ПОЗИВ?
Е, ОВИ СУ БАШ УПОРНИ!

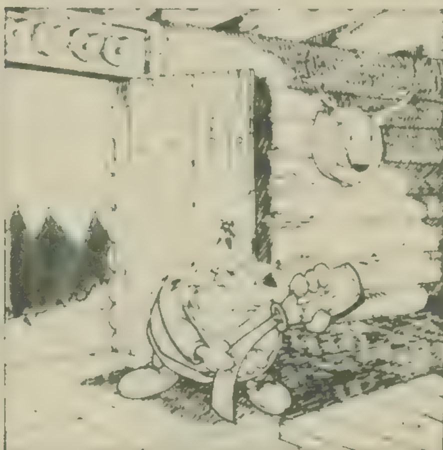

СЛЕДЕЋИХ ДАНА СВЕ ЈЕ БИЛО У ЗНАКУ ПРИПРЕМА И РЕКЛАМИРАЊА 1. ТУРНИРА У СТРЕЛИЧАРСТВУ...

?!

1
ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ

1. ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ

I
ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ

Е, ВАЛА, УЧЕСТВОВАЋУ И ЈА!

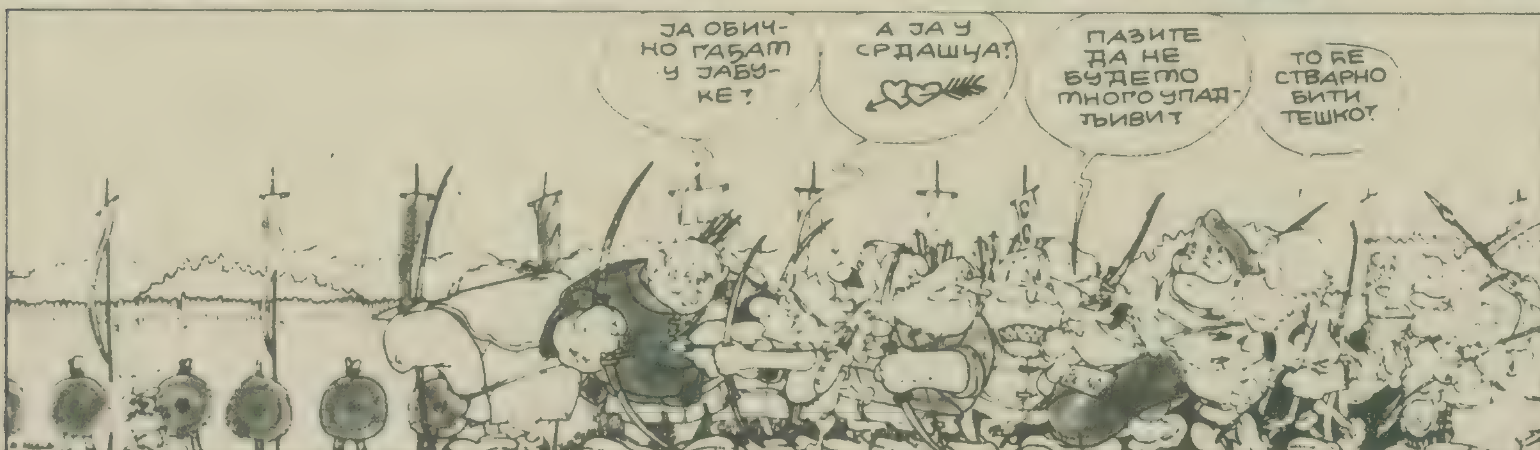

ДОШАО ЈЕ И ПРВИ ДАН ТУРНИРА...
1. ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ
ПРОГРАМ, ПРОГРАМ! КУПИТЕ ПРОГРАМ!

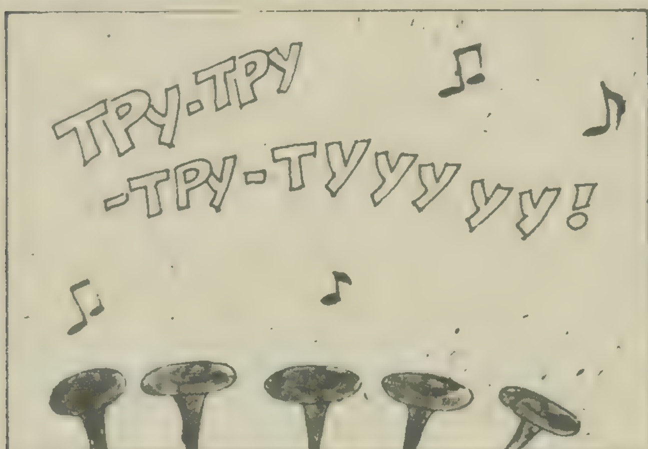

1. ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ
УЛАЗ ЗА УЧЕСНИКЕ
МИСЛИМ ДА СИ СЕ ОДЛИЧНО МАСКИРАО!
ТАРВОС МЕ ЈЕ НА ТО НАТЕРАО!
" ЧИТАВ СВЕТ ЈЕ ПОЗОРНИЦА И СВИ ЉУДИ СУ САМО ГЛУМЦИ! ОНИ ИМАЈУ СВОЈЕ ИЗЛАСКЕ И СВОЈЕ УЛАСКЕ ... "
ЗАНИМЉИВО!

ЕЈ, ТИ! КУД СИ КРЕНУО?

УНУТРА, ВИДИШ!
А ГДЕ СУ ТИ ЛУК И СТРЕЛА? НЕЋЕ ВАЉДА ДА ТИ ПАДНУ С НЕБА!

МА, ОСЛОБОДИ ПРОЛАЗ!
ДУМ!

ЈА ОБИЧНО ГАЂАМ У ЈАБУКЕ!
А ЈА У СРДАШЦА!
ПАЗИТЕ ДА НЕ БУДЕМО МНОГО УПАДЉИВИ!
ТО ЋЕ СТВАРНО БИТИ ТЕШКО!

ТРУ-ТРУ -ТРУ-ТУУУУУУ!

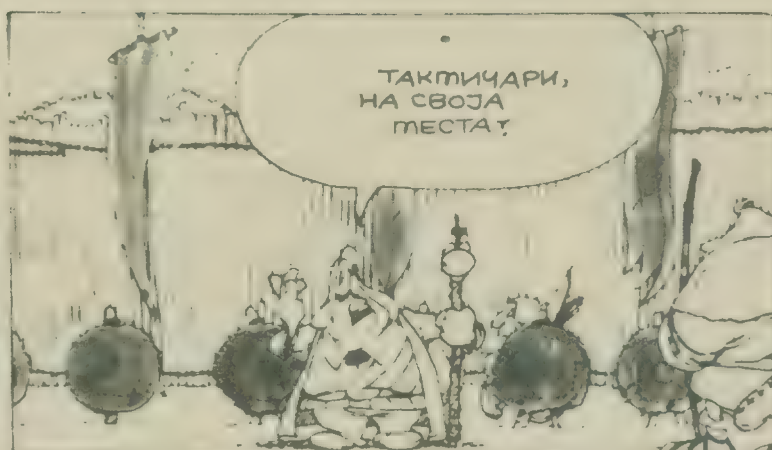

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО-КРАЉ ЏОН!
1. ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ

МА КОЈИ КРАЉ? УЗУРПАТОР!

А КО ЈЕ ОНА ЛЕПОТИЦА?

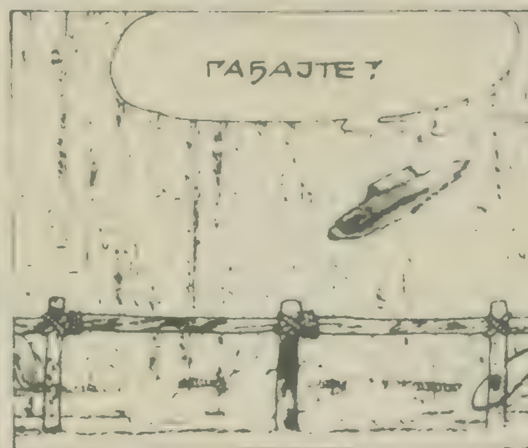

1. ТУРНИР У СТРЕЛИЧАРСТВУ
МММ! МАРИЈАНА!

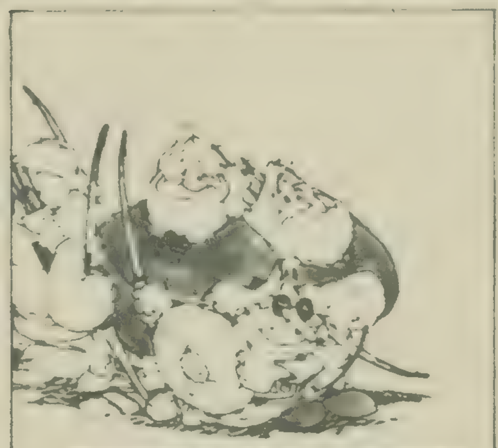

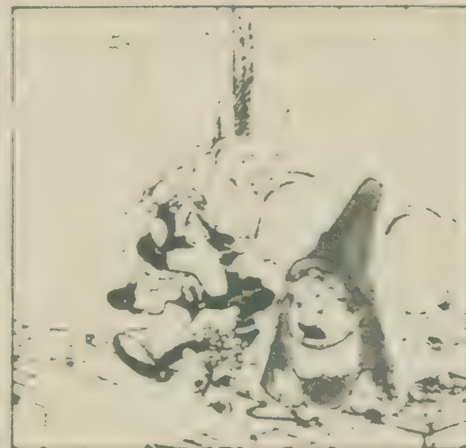

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

КОМПАС ВАМ ЈЕ ПРОНАШАО МЕСТО ПОД СУНЦЕМ

Из богатог традиционалног „Компасовог" програма „Летовања 84" представљамо вам хотелске објекте у Црној Гори.

БУДВА

Хотелско насеље **Словенска плажа** (А) уздиже се уз два km дугу пешчану плажу. Ту су 8 хотела апартманског типа, фризерски салони, банка, амбуланта, ресторани, аперитив барови и пицерије. Свака соба има TWC и балкон. У склопу спортско-рекреационог центра налази се 14 тенис игралишта, два базена, игралиште за мини голф, стони тенис и сл.

Гранд хотел **„Авала"** (А) је на самој обали преко пута старог града Будве. Собе имају купатило, WC, телефон и балкон. Гостима се служи бифе доручак. У хотелу су: ресторан, национални ресторан, таверна, ноћни бар, кафе бар, затворени и отворени базен са морском водом, базен за децу, конгресна дворана, соба за играње деце, фризерски салон, амбуланта, коцкарница и продавница сувенира.

Виле **„Авала"** (В) се пружају изнад старог места у непосредној близини познате пешчане плаже Могрен на којој се налази ресторан и сервис за изнајмљивање спортских реквизита. Собе имају TWC. У склопу објекта су ресторан, тераса са музиком за плес и аперитив бар.

АДА – УЛЦИЊ

Натуристички центар **„Бојана"**. У саставу овог центра су бунгалови и виле са савременим санитарним уређајима. Гостима је на располагању ресторан са народном кухињом, аперитив бар, диско, школа јахања, дечје игралиште, амбуланта, игралиште за стони тенис и тенис, игралиште за одбојку, чамци на весла, сандолине, глисери за излете и скијање на води.

Натуристички центар **„Бојана–lux"** је објекат високе категорије. Најсавременије опремљен. Све собе имају поглед на море или ушће Бојане. Центар располаже рестораном који има велику терасу, аперитив бар, фризерски салон и сл.

СВЕТИ СТЕФАН

Хотел **„Милочер"** (В) је бивша краљевска резиденција. Налази се у средишту Националног парка Св. Стефан са властитом пешчаном плажом обраслом бујном вегетацијом. Хотел се налази на пола пута између хотела „Маестрал" и Св. Стефана. Хотел има ресторан, аперитив бар и велику терасу као и етажна купатила.

ИГАЛО

Хотел **„Тамарис"** (В) налази се уз морску обалу. Ово изузетно архитектонско здање је подигнуто у непосредној близини Завода за физиотерапију и рехабилитацију. Све собе имају TWC, балкон и поглед на море. У хотелу су: ресторан, кафана, посластичарница, летња тераса, аперитив бар, ноћни бар, затворен базен с лековитом минералном водом, соларијум, ТВ соба, фризерски и берберски салон, властита плажа с тушевима и реквизитима.

Хотел **„Игало"** (В) налази се непосредно покрај мора у близини Завода за физикалну и медицинску рехабилитацију. Све собе имају TWC, телефон и балкон са погледом на залив Боке которске. Хотел има своју плажу са кабинама, реквизитима за спортове на води, бифе, роштиљ, летњу башту, ресторан, игралишта за мини голф и тенис, фризерски салон, кафану и аперитив бар.

СУТОМОРЕ

Хотел **„Inex – златна обала"** (В) је објекат бунгаловског типа. У њему свака соба има TWC. Налази се на пешчаној плажи усред густе борове шумице. У хотелу су ресторан, покривени базен, тераса, аперитив бар, ТВ соба, фризерски салон и куглана. Музика је у ресторану или на тераси.

Хотел **„Корали"** (В) се налази на самој плажи. Обновљен је и спада у ред најлепших хотела на југу Јадрана. Све собе имају балкон са погледом на море. Првенствено га препоручујемо омладини. Хотел сачињавају три објекта са великом терасом и разноврсном понудом.

Црногорско приморје вас очекује!

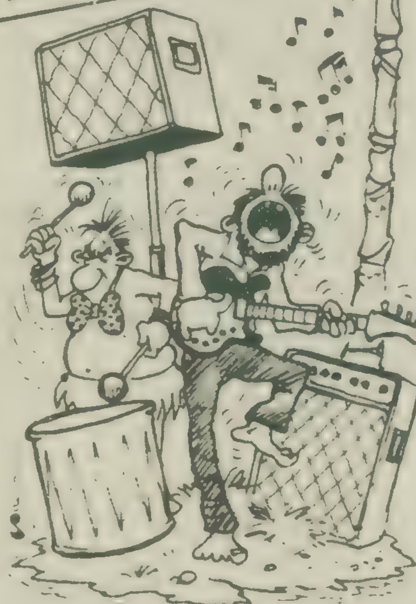
ПРИЈАВЕ И ИНФОРМАЦИЈЕ У СВИМ ПОСЛОВНИЦАМА „КОМПАСА" И КОД ОВЛАШЋЕНИХ АГЕНЦИЈА.

КАКО БУБАЊ КАЖЕ

музика и текст: Срђан Гојковић
изводи: Електрични оргазам

Хајде да роламо
Хајде да ломимо
Дај да се љуљамо
и котрљамо
Како бубањ каже
Како бубањ каже
Хајде да схватимо
оно што видимо
и да сазнамо
куда то идемо
Ноге морају
да те слушају
и да играју
како бубањ каже
Како бубањ каже
Како бубањ каже

ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ

ПУТ КА КОРЕНИМА

Неизбежно је почети текст о групи Електрични оргазам сећањем на такозвану „београдску алтернативну сцену" с почетка осамдесетих година када су Шарло Акробата, Идоли и Ел. орг. својим „Пакет аранжманом" поставили неку врсту манифеста нових рокерских усмерења на овим географским ширинама. Свака од ове три групе имала је затим свој сасвим специфичан развој – Шарло већ одавно не постоји, Идоли су преко храбрих експеримената доспели до тра-ла-ла попа, а Електрични оргазам је своју каријеру градио некако најмање спектакуларно, али зато и најсигурније следио идеју водиљу. Од хероја Ју-панка са „Пакет аранжмана" и првог албума они су еволуирали у зрео рок састав на плочи „Лишће прекрива Лисабон" који је затим свој даљи пут видео у тражењу корена и окретању базичном рокенролу. Ово усмерење наговештено је најпре прошлогодишњим издавањем колекције старих хитова да би сада и дефинитивно било потврђено албумом „Како бубањ каже". У ово време, када многе од узданица југословенске рок сцене очигледно посустају, растурају саставе и нестају из фокуса јавности, Електрични оргазам остаје међу онима који још увек имају шта да кажу својим песмама, плочама и наступима. Зато се надамо да ће Гиле, Љуба, Гроф и Чавке имати још доста упорности и снаге јер старо је правило да само најјачи опстају.

ЗОУВИ ПОСТАЈЕ ЏОИ

Када се родиш као дете ексцентричних родитеља, онда постоји велика шанса да ћеш касније морати да исправљаш њихове хирове Син Дејвида Боувија крштен је Зоуви Боуви, што му се очигледно није нарочито допало, па је узео очево право презиме и променио тако име у Џои Џонс Треба веровати да је у животу лакше бити син Дејвида Џонса него Дејвида Боувија

БИТКА ЗА МЕТРОПОЛИС

Да би добили право да у видео споту за песму „Radio Ga Ga" искористе секвенце из немог филма Фрица Ланга „Метрополис" (1927) чланови групе Queen су морали доста да се помуче. Најпре је требало послати доста новца у Источну Немачку која је власник филма, а затим направити и договор са чувеним композитором филмске музике Ђорђом Мородером који је откупио права приказивања овог класичног ремек-дела филмске уметности. Уместо новца Queen су овде морали да „дају" Мородеру једну песму за ново издање „Метрополиса" Назив нумере је „Love Kills"

● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интер

АДАМ АНТ

Популарност Адама Анта која је пре само неколико година имала облик праве хистерије изненада је изгубила свој интензитет. Изгледа да је Адам као соло уметник за своје обожаваоце много мање атрактиван него што је био својевремено у друштву данас распуштених Мрава. Ипак, у Америци његове акције су још доста јаке, па вам преносимо делове разговора Супермрава са тамошњим представницима штампе.

● Зашто си свој последњи албум снимао у Стокхолму?

Снимати било где у Лондону је као бити на најпрометнијем тргу. Ти си у једном студију, а друга група је одмах поред ... Свако ради на томе да доспе у првих десет на топ листи и свако свакога шпијунира. Зато је тако много енглеске музике које међу собом личе јер свако прислушкује шта се дешава у студију поред његовог. Са друге стране Стокхолм је сасвим мртав град. Нема ничег после осам увече. Једино што сам видео за шест недеља боравка тамо био је концерт Ен Маргарет.

● Како гледаш на најновију британску музичку инвазију?

- Ја сам до сада био део три британске инвазије, али кога то уопште занима? Инвазија је погрешна реч. То је скретање пажње закратко. Adam And The Ants су најпре сматрали панк групом, култ бендом... Онда је дошла та ствар са Новим романтизмом што је било стварно смешно. Ова последња је потпуно модна ствар. Све те групе јако добро изгледају, али која од њих стварно има хит? Ко је од њих у стању да направи озбиљну турнеју по Америци?

● Какву је улогу у твојој каријери имало школовање?

- Завршио сам исту уметничку школу коју је похађао и Реј Дејвис из Кинкса. Уметничке школе су једине образовне установе у којима можеш да проведеш већи део времена пишући песме и да при том у томе будеш подстицан. Ипак, и учио сам доста вредно тамо што ми данас прилично користи јер могу да будем компетентније укључен у прављење видео спотова или омота албума што ми омогућује већу контролу над свим оним са чим излазим пред људе.

ПОВРАТАК ЧАРОБЊАКА

По свој прилици „велики мистик" рок сцене, некадашња душа и гитара групе Led Zeppelin, Џими Пејџ је одлучио да се поново баци у промет. Његов најближи сарадник је ништа мање познати Пол Роџерс (ex-Free, ex-Bad Company). Две звезде су тренутно у процесу тражења басисте (не, то неће бити Џон Пол Џонс), а сигурно је да бубњар ипак неће бити син покојног Џона Бонама иако су тако наговештавале прве гласине.

НАС ДВА БРАТА

Ако неко има право да се жали како је у сенци старијег брата, онда је то Сајмон Таусенд, рођени брат чувеног Пита, вође легендарне, недавно распуштене групе The Who. Сајмон је професионални музичар већ 16 година, али његово упорно избегавање да се ослони на име и славу Пита и његове групе, незаслужено

га је удаљавало од пажње јавности иако је током своје каријере показивао доста квалитета. Нарочито успешан био је као фронтмен састава On The Air у коме је свирала и данашња ритам секција Big Country – Тони Батлер и Марк Бжезицки. Данас Сајмон више не крије родбинске везе. Пит је чак продуцирао његов први соло албум „Sweet Sounds", али њихове каријере ће ипак и даље тећи одвојено.

РОК ДАТУМ

1. јун 1967.

Објављен албум Битлса „Sergeant Pepper's Lonely Hearts Club Band" свакако једна од најзначајнијих плоча у историји популарне музике. Одмах по издавању узбудила је духове широм света и на топ-листама остала пуних годину дана. Изазвала је револуцију како у креативном тако и техничком смислу и важи за врхунац славне ливерпулске групе.

ИЗМЕЂУ
МОТОЦИКЛА
И
АУТОМОБИЛА

ОТПАО МУ ЈЕДАН ТОЧАК?

Енглез Морган се најдуже одржао на тржишту трицикла, а његов модел аеро (на слици) био и најлепши.

АКО ВЕРУЈЕТЕ ДА ТРИЦИКЛ НИКАДА НИЈЕ УСПЕО, ОНДА СТЕ У ЗАБЛУДИ – ЈЕДНО ВРЕМЕ ЉУДИ СУ ЛУДОВАЛИ ЗА ЊИМ.

Почетком овог века аутомобил није више „кочија без коња". Он већ стиче линију и осваја људе. Ни аристократија га не гледа с презиром као претходних година; штавише – аутомобил постаје знак отмености. Пред дубоким џеповима нашао се велики избор: ролс-ројс, изота, фраскини, делаж, фарман... Крајем двадесетих година Еторе Бугати ставио је на располагање купцима ројал чија је цена достизала и 40 хиљада долара. До ових кола могли су доћи само они који су били достојни „једног бугатија", а у Европи их је било свега – седморо!

Мотоцикл се пробијао много мукотрпније, јер, мада приступачан ценом, није био атрактиван. Одбијао је купце и већина ентузијаста брзо је одустајала од конструисања. С њим су се бактали само најупорнији. Знали су да ће тешко продати оно што склопе, али су истрајали радећи више за своју душу.

И тако... аутомобил скуп, мотоцикл јевтин али непрактичан, па је људе скромних прихода могло да задовољи једино средње решење, тачније возило на прелазу између аутомобила и мотоцикла.

Трицикл? Зашто не!

Превозио и рањенике

Ако је из области технике сачувано мало података много је више оних који говоре о настајању и развитку возила на три точка. Новински извештаји, рецимо, тврде да је кратко време свет готово лудовао за трициклом. Потражња је била толика да су мајстори у занатским радионицама падали на нос од посла да би стигли да на време обаве испоруку.

И ово је трицикл. Личи на комби јер је служио за превоз робе. Произвођен је 1913.

Верује се да су прототип трицикла направила 1910. године два Парижанина. Модел су назвали – беделиа. Возило је имало два седишта дубоко повучена уназад, једноцилиндрични мотор од непуне коњске снаге и погонски пренос преко каиша. Резервоар за бензин налазио се изнад мотора и гориво је дотицало природним падом. Овај оклопљени мотоцикл ко-

ришћен је у првом светском рату за превоз лаких рањеника. Није тешко замислити како им је било јер је трицикл имао лошу амортизацију и кретао се по још лошијим путевима.

Највећи заљубљеник у трицикл, уједно и најзаслужнији за његову популаризацију, јесте Енглез Морган. Захваљујући њему ово возило доживело је звездане тренутке и неколико година тако рећи слуђивало Европљане.

Морган је започео 1910. са крајње примитивном сопственом конструкцијом трицикла. Возило је било права папазјанија делова скинутих са старих аутомобила и мотоцикала. Упорно и стрпљиво дотеривао је он свог првенца, да би се на крају испилио блистав спортски аутомобил на три точка који је 1913. освојио Гран при у Амијену.

Морган је пробио лед, а западна Европа прихватила трицикл као нову моду. Французи, а нарочито Британци просто су се грабили о њега. С друге стане Атлантика, у Сједињеним Америчким Државама нису хтели да чују за то возило. Нејасно је – зашто, али Американци су остали доследни. Шта све Морган није чинио да им удене трицикл у срце, узалуд.

Посао са трициклима цветао је у западној Европи. Фабричице за производњу ницале су као печурке после кише. Тешко их је све и побројати јер су се брзо гасиле – после годину, или две стављале су катанац на врата. Тако је морало да буде: трицикл није израђиван од квалитетног материјала, техничко решење било је изузетно скромно, а дизајн је „држао" купце највише неколико месеци. Нов модел је истискивао са тржишта стари, тиме и његовог произвођача.

Било па прошло

У суштини трицикл је тешко могао да напредује јер је био хибрид мотоцикла и аутомобила. Имао је радни и преносни механизам мотоцикла, а каросерију, седишта и дизајн сличне аутомобилу. Зато је његова појава и пропраћена изразом – нове вожње.

Аутомобил на три точка живео је десетак година. Први знаци „болести" јавили су се када су Сингер, Бугати и Пежо замислили да од њега начине „велика кола у минијатури". Замисао никада није реализована због тога што три точка нису исто као четири: ко је хтео да купи мали аутомобил – опредељивао се за четвороточкаш.

Трицикл је поново оживео после првог светског рата. Но, то је био само покушај васкрсења – мода је прохујала. Модел гибон из тог времена био је само копија предратног дизајна и продаја је ишла слабо. Није боље прошао ни Алфред Скот са моделом скот соушебл. То је била грдосија од трицикла. Покретао га је мамутски мотор запремине 578 кубних центиметара. Купаца није било. Људи су чак говорили:

– Овоме као да је отпао четврти точак!

Једини је одолевао времену Морган. Чак је отворио фабричицу и у Француској где је израђивао модел дармон. Током 1920. Морган је конструисао најуспешнији модел трицикла – аеро. После две године склопио је улепшану верзију, а 1927. круну производње – модел суперспортс морган.

То је био крај трицикла.

М. Тодоровић

Најуспешнија верзија спортског трицикла био је овај Морганов модел. Чак је освојио Гран при 1913.

ИЗМЕЂУ МОТОЦИКЛА И АУТОМОБИЛА

„ЗАБАВНИКОВА" ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛЕКОВИТОГ БИЉА

ЛАН
(Linum usitatissimum L.), Linaceae

ЗА КОШУЉЕ И – РУЧАК

Народна имена: кетен, лен, преслеј, ћетен

Опис биљке

Једногодишња зељаста биљка танке ваљкасте стабљике висине од 50 до 80 cm. Листови су малобројни, наизменични, дугуљасти, седећи и покривени воштаном превлаком. Појединачни цветови јављају се на врховима изданака. Венчић је од пет слободних цветних листића плаве боје са тамносмеђим жилицама. Прашници су сиви, а плод округла чаура са 10 семена. Постоје две форме гајеног лана: дуги лан који има праву стабљику дугачку од 60 до 150 cm и грана се тек при врху и кратки лан са стабљиком која почиње да се грана на малој висини од земље. Постоји и лан који представља ниску биљку која се грана одмах изнад земље. Прва форма је лан који служи за добијање влакана али даје мало семена. Друга два дају много семена, али се из њих не добијају влакна.

Распрострањеност

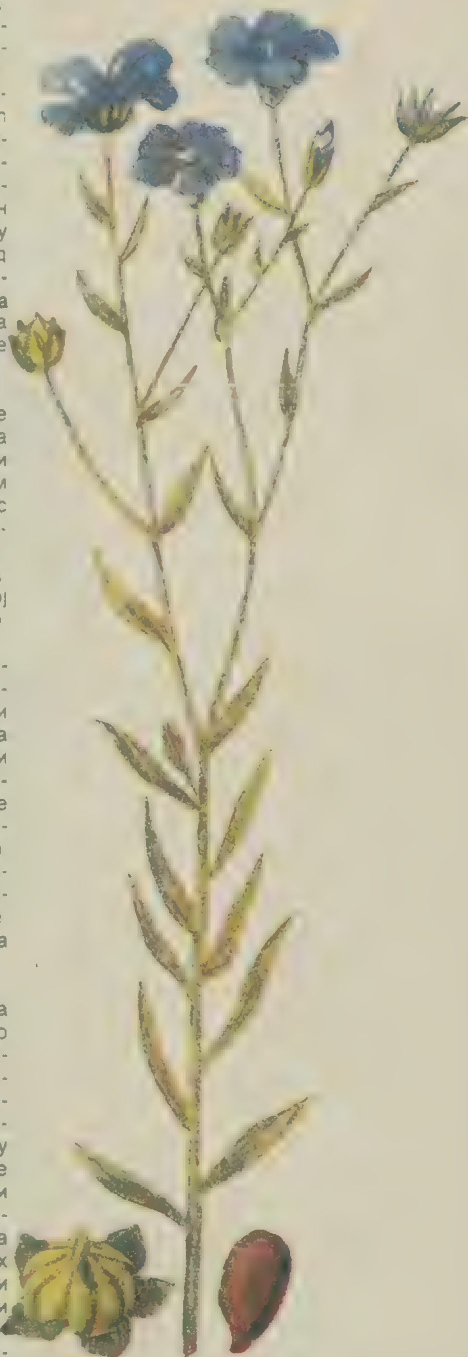
Дивљи или самоникли лан се јавља на степским теренима наше Војводине (Делиблатски песак и др.). Својом плавом бојом цветова прави је украс пашњака с једноличном степском вегетацијом. Међутим лан је углавном гајена биљка. Гаји се у СССР, САД, Јужној Америци, Канади, Индији и др.

Берба

За лековите сврхе бере се семе лана. Пре сазревања, почетком лета, лан се чупа и слаже у сноповима, остави да дозри, а затим омлати да би се добило семе. Семе је тешко и лако се одваја од сламе вејањем и решетањем. Дугачко је 3–5 mm, јајолико спљоштено, с једне стране заобљено, а са друге заоштрено, глатко, сјајно и мрке боје. Укуса је слузавог и масног а мириса нема.

Употреба

Лан је веома стара културна биљка, позната још у камено доба. Одећа израђена од ланеног влакна нађена је у египатским гробницама 2.300 године пре наше ере, а исто тако и у старим сојеницама у Швајцарској. Ланено семе има разноврсну лековиту и хранљиву вредност. Цело семе потопљено у воду отпушта слуз која је носилац лековитих својстава. Код упале коже и слузокоже она ствара фини слој, покрива их и на тај начин ублажава. Користи се за лечење упаљене слузокоже уста, желуца, црева и разних катара органа за варење. Слуз лана се може употребити и као одлично природно нешкодљиво средство за чишћење код особа које пате од затвора, а може се давати и трудницама. У ту сврху узима се по 2–4 кашике дневно. С друге стране самлевено ланено семе (ланено брашно) служило је од давнина а и данас у виду облога. Поквашено врелом водом, разастре се равномерно на комад газе или крпе и ставља за умиривање болова на телу (разне упале, чиреви, загнојене ране и др.). Цеђењем ланеног семена, добија се масно уље које се употребљава против опекотина. Помешано у једнаким деловима с

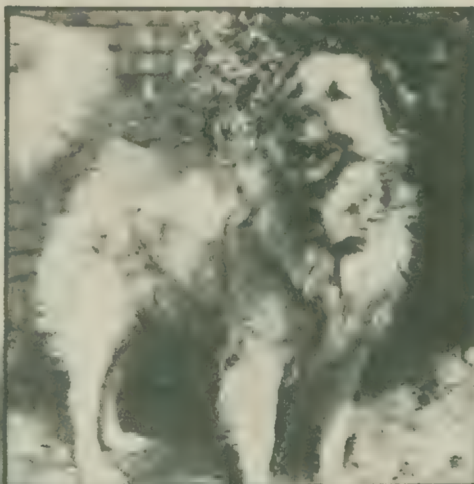
кречном водом, снажно измућкано да добије млечни изглед, служи као одлично средство против опекотина од наглог сунчања. Рафинирано или хидрирано уље лана може да служи и за исхрану. Највише ланеног уља користи се за израду боја, лакова и др.

Проф. др Момчило Горуновић

МОЦА ПОЛИЦАЈАЦ

ИЗ НАЈУДАЉЕНИЈИХ КРАЈЕВА ГРАДА ДОЛАЗИЛИ СУ ЉУДИ ДА ГА ВИДЕ, ДЕДА СЕ ПОНОСНО ШЕПУРИО ПО ДВОРИШТУ А БАКА ГА ЧАСТИЛА ПАШТЕТАМА.

Најпре нешто о томе како је мој пас-љубимац добио име. Отац је увек приговарао деди да је лако својим псима давао имена, обична, тривијална све док једнога дана деда није рекао тати да се спреми за кумство јер је у породицу стигао мали штенац. Био је то шарпланинац са дивним врљавим очима који је одмах свима постао приступачан због тог искошеног погледа

У почетку се онако дебељушкаст и чупав по дворишту и кући више котрљао него ходао. Ноге му се уопште нису ни виделе А име никако да добије. Отац је претурао по енциклопедијама, књигама о псима, разним приручницима и једнога дана важно саопштио:

– Мали врљавко ће се звати Молос!

Деда и баба су се забезекнули, а онда је стигло објашњење да су молоси били пси старих Словена и да су ти пси „наше горе лист".

Иако су сви остали имали бар по једно срећније решење, прихватили су татин предлог. Једино се деда није мирио са именом и малог је врљавка једноставно прозвао Моца. Нашем љубимцу то двоструко име није нимало сметало.

Молос илити Моца и ја смо тако рећи вршњаци, расли смо заједно. У почетку ја сам била у колевци, у соби, али када сам почела да бауљам уз помоћ Моце сам се отискивала све даље и даље да бих једнога дана стигла и до краја баште где се налазила Молосова кућица. На тој „релацији" сам и проходала. Негде у трећој години извојевала сам право на сладолед, али ову посластицу је волео и Молос и ја сам га несебично делила са њим по принципу' један „лиз" мени један Молосу, само што је Моцин „лиз" био већи па би ми од целог сладоледа обично остајао само корнет. Ипак, то нам никада није покварило пријатељство. Кад бих се од јурњаве по дворишту уморила обоје смо се завлачили у његову кућицу и ту бих ја легла на његово меко крзно и обично заспала. Једнога дана у кући је настала узбуна – тражили су, дозивали, али узалуд. Тек после безуспешног трагања ујак ме је пронашао како у Моциној кућици чврсто спавам док мој пријатељ иако будан лежи непомично да ме не пробуди.

Кад смо Молос и ја подрасли, ујак га је научио разним вештинама: прескакао је штап, провлачио се испод њега, умео је да донесе бачен или пронађе скривени предмет, и још свашта. За сваку научену вештину Моца је од баке добијао паштету а ја палачинку са пекмезом.

Молос није био само чувар куће већ је веома добро замењивао нашег већ остарелог мачка који више није показивао никакво интересовање за многобројне мишеве што су се око куће накотили. У дворишту на једном столу увек је била гомила старог хлеба која је неодољиво привлачила мишју братију. Молос би само стао испод стола а деда би појурио миша који би се зачас нашао у његовим чељустима. То није служило на част његовом имену и пореклу, али посао је посао.

Е сад долази на ред оно што сам у вези са Молосом хтела да вам испричам. Догодило се то пре три године. Било је касно и сви смо већ спавали. Ноћ је била топла и Молос је спавао у башти. Иза високог зида, који је наше двориште делио од суседног, зачуло се неко шушкање, а затим је у двориште, право пред Моцине ноге, скочио човек. Имао је само толико времена да се осврне, угледа капију и потрчи према њој, али не далеко, Молос га је у два скока стигао и оборио на земљу. Лавеж и комешање први је чуо деда. Отворио је прозор и видевши шта се догађа довикнуо баби „Цвето, дај ми пиштољ! Наравно, никаквог пиштоља у кући није било, али баба се брзо снашла и додала му тучак за месо. Деда је потрчао што је брже могао. Нашао се поред избезумљеног човека на чијим грудима је стајао Молос и претећи режао. Човек је завапио: „Не пуцајте! Скините пса, свег ме је изујед ао!" И док је деда једном руком држао тучак а другом с муком скидао с човека љутитог Моцу, у двориште је банула милиција. Не часећи одмах су му ставили лисице на руке: био је то познати крадљивац кола кога је милиција већ дуго тражила. Те ноћи замало да га ухвате, али им се истргао и бежећи налетео на Моцу.

* * *

Сутрадан је деда свима причао о Моцином подвигу па су људи сврађали да га виде. Брат и ја смо били поносни а бака га је сваки час нуткала паштетама које он обожава.

Молос је данас, како се то каже, матор, има 13 година. Има костобољу и воли дуго да лежи на сунцу. Ми смо се преселили у други стан али увек кад дођемо код деде, Молос још издалека препозна звук мотора татиних кола и почне радосно да лаје. Брат и ја га тада дуго шетамо по сеновитим улицама старе Звездаре и препричавамо његове подвиге из младости.

Јелена Дукић,
Џона Кенедија 1/V
Земун
(Хонорар: 2.000,00)

БИМ И БУМ

ДАЈ БРЗО ДА СКЛО-НИМО ТАЈ ПРАЗАН ТАЊИР!
НЕЋЕ ЗНАТИ ДА СМО МИ!

А ОВО ЈЕ ПРИЧА О ДУХУ КОЈИ ЖИВИ У БОЦИ!
ЧУДО НЕВИЂЕ-НО! ДАЈ МИ БРЗО ДА ЈЕ ПРОЧИТАМ!
БАЈКЕ

И-ЈУ! СВАШТА! ЕМДУХ-ЕМ ЖИВИ У ФЛАШИ! НЕ ВЕРУЈЕМ!
БАЈКЕ

МАМА, ПОГЛЕДАЈ! ОТВОРИО САМ ОВУ ФЛАШУ И ИЗ ЊЕ ЈЕ ИЗИШ'О **ОВАЈ**!
АЛИ, ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! САД ЋУ ЈА!

ХВАЛА ВАМ, ДИВНА ГОСПО! ЗАТО ШТО СТЕ МЕ ОСЛОБОДИЛИ, ИСПУНИЋУ ВАМ ТРИ ЖЕЉЕ!
ОДМА' СЕ ВИДИ ФИНИ ДУХ!

САМО, НЕМАМ БАШ СНАГЕ! ДУГО САМ БИО ЗАТВОРЕН! НЕШТО БИХ ГРИЦН'О!
БЕЗ БРИГЕ, ДУШЕ! САД ЋЕ ТЕБЕ МАМА ПОВРАТИТИ!

ТАКО ВЕЛИКИ ЧОВЕК, У ТАКО МАЛОЈ ФЛАШИ!
ПОЛА ЈЕ ЗА МЕНЕ! НЕМОЈ ДА ИСФОЛИРАШ!

ДА ВИДИМО...ЕВО ТРИ ЖЕЉЕ: ПРВО-ДА ИМАМ ДЕСЕТ КИЛА МАЊЕ, ДА КАПЕТАН БУДЕ МРШАВ И ДА БУДЕ ЗГОДАН!
ОДМАХ, ГОСПО! ВАША РЕЧ...

ЗДРАВО, МАМА! ЕВО МЕ!
ТО ЈЕ КАПЕТАН! ДА ВИДИМО КОЛ'КО ЈЕ МРШАВ И ЗГОДАН...

ТИ, КРАДЉИВЧЕ ТОРТИ! ОДМА' ИЗИЂИ ДА ВИДИШ КАПЕТАНА! ЈЕ СИ Л' ЧУО?
ШТА ЈОЈ БИ?
12-18
A. DeCesar

ТО ЈЕ ЗА ОНО ШТО САМ ЈОШ ДЕБЕЛА! НЕЋЕ НИ ОН ПОЈЕ-СТИ ТОРТЕ ШТО ИХ ЈЕ САКРИО У ФЛАШИ!
A. DeCesare

АСПЕН: ГРАД ДУХОВА И БОГАТАША

ПЕПЕЉУГА У КОЛОРАДУ

ДВЕСТОТА ГОДИШЊИЦА ГЕТЕОВОГ РОЂЕЊА ПРОСЛАВЉЕНА ЈЕ У ДИВЉИНИ КОЛОРАДА, У ЈЕДНОМ ГРАДУ ЗА КОЈИ ВЕЛИКИ ПЕСНИК У ЖИВОТУ НИЈЕ НИ ЧУО... ТАКО ЈЕ ЗАМИСЛИО БИЗНИСМЕН ПО ИМЕНУ ВОЛТЕР ПЕПКЕ.

Када је 1879. године основан Аспен је имао будућност. Од њега се очекивало да постане богат град. И јесте: иако далеко у планинама Колорада, у Аспену је крајем прошлог века постојао систем трамвајских линија, ту су засветлела прва електрична светла у држави, навелико пословали велики хотели, радила опера... Све то за 12 хиљада становника! Пребогатих становника, јер је Аспен подигнут у оном делу Стеновитих планина у Колораду који лежи на богатој сребрној жици

Ватромет на отварању зимског фестивала: некада је то била забава за „домороце", данас четвородневни карневал са парадом и [illegible]том на скијашким стазама.

За лепоту која је пре четрдесетак година опчинила Волтера Пепкеа данас се плаћа у десетинама милиона долара.

Ништа без рекламе!

Онда су, 1893. године САД узеле злато као подлогу и бели благородни метал постао је мање важан. Малтене преко ноћи, трагачи за сребром напустили су руднике. Аспен је опустео. Сви рудници се, разуме се, нису одмах затворили, последњи је радио све до 1952. године, али је Аспен, ипак, постао још један од градова духова каквих по САД, посебно на западу, има колико хоћеш. И у њему се догодило исто што и у свим сличним напуштеним насељима: имовина се продавала у бесцење. Они који би успели да некога преваре и потуре му кућу, земљиште и целокупан намештај за 25 долара сматрали су се срећницима! Многима ни толико није полазило за руком. Ранчери су куповали читаве куће само да би намештај користили за потпалу. Град је спао на 600 становника

Онда је 1945. бизнисмен из Чикага по имену Волтер Пепке случајно прошао овим крајем који га је толико усхитио својим лепотама да се зарекао како ће повратити живот уснулом граду. Одмах је откупио део земље и неколико кућа и наговорио своје имућне пријатеље да инвестирају у Аспен

Пепке је био [illegible] бизнисмен, па је [illegible] знао – ништа без рекламе. Пошто је обновио пре[illegible]ће, локале и хотеле, сео је да поразмисли о промоцији свога дела. Тако је Пепке, пореклом Немац, дошао на откачену идеју да у Аспену прослави један немачки јубилеј – 200-годишњицу рођења славног песника Јохана Волфганга Гетеа!

Што Пепке науми, то Пепке оствари. Није знано како, тек успело му је да одговорне у [illegible]фурту убеди да прославу [illegible] баш у Аспену [illegible] из[illegible]леда, није нарочито [illegible] што Гете у Аспену [illegible] ногом није крочио [illegible] [illegible]ставног разлога [illegible] доба када је Гете [illegible] своја славна дела [illegible] постојао

[illegible] прослави коју је Пепке [illegible] организовао били [illegible] присутни и Џон Марк[illegible] Гари Купер, Торнтон [illegible], Артур Рубинштајн, [illegible] симфонијски оркестар [illegible] Минеаполиса, а поздравну реч одржао је познати филозоф, лекар музичар, књижевник и добитник Нобелове награде за мир Алберт Швајцер.

Четири године од оног тренутка када су га лепоте Аспена и околине опчиниле, Волтер Пепке је из[illegible] свој наум, [illegible]ансира[illegible] је као прворазредну [illegible].

[illegible] славне личности [illegible] на исти начин биле [illegible] лепотом краја [illegible] у даљи развој [illegible] кућe и

Из „пиволијског патриотизма" становници и гости Аспена пију искључиво „Корс" пиво произведено у држави у којој се и Аспен налази, у Колораду.

Аспен има две подједнако живе сезоне, а обема су потребне атракције: летња трка главном улицом града.

У недостатку лисица – лов на којоте.

Аспен је и град „потрошача задовољстава": на стотине локала и диско-клубова ту је да им пружи оно што траже.

Скијашких стаза овде има у дужини од скоро 500 километара, али некима ни то није довољно. Шарени балон послужио је једном као водич скијашима на забаву са шампањцем и кавијаром.

земљиште и плаћајући порезе. За двадесетак година, град је постао једно од најелитнијих одмаралишта на свету уколико се одмаралиштем може назвати место где време и новац [illegible] који се ни од чега нису уморили.

Луксузно уређена дивљина

У Аспену постоје бројне уметничке галерије, музеји, биоскопи. Сваког лета, од 1949. наовамо одржава се музички фестивал у коме су досад узели учешћа уметници какви су Пендерецки, Перлман, Бритн и други. Преко лета ради и музичка школа за 900 студената.

Но, Аспен ни издалека није окренут само класичној култури. Највећи део времена између скијања (зими) и шетњи и јахања (лети), проводи се на бескрајним забавама. Зато је све више оних који се заувек досељавају у овај град – оних који то себи могу да приуште, разуме се. За сада, филмске звезде, предњаче

Звезде и остали богаташи и славне личности имају своје прохтеве, а трговци су ту да их задовоље. Зато се у Аспену, мада је свуда унаоколо дивљина, може купити ама баш све: од кожних каишева који коштају 250 долара и бунди, од којота и јапанских ракуна до скија, ранаца и ципела за скијање – за бебе...

Главна улица је заиста главна – најдужа је и најшира у граду. С обе стране су викторијанске куће. Нешто даље, куће које не маре за стил, али ниједна виша од четири спрата – такав је закон! Све што је бар десет година старо овде се сматра старим. Све што има двадесет година већ је традиција.

С обзиром да се Аспен налази на скоро две и по хиљаде метара надморске висине изгубити дах при доласку овде и није тако тешко: због промене притиска. Аспен се, треба и то рећи, налази на већој надморској висини од највећег дела алпских одмаралишта.

Аспен данас има четири хиљаде становника, три пута мање него у доба сребрне грознице, али се зато у њега годишње слије 300 хиљада туриста. Земљиште које се са све кућом и намештајем продавало за 25 долара, данас стаје десетине милиона долара. Волтер Пепке се у прави час сетио Гетеа.

М. М.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Исак Асимов

ХВАЛА, ТОНИ!

НИЈЕ УОБРАЖАВАЛА: ПРЕ НЕГО ШТО СУ СЕ ОДВОЈИЛИ ЊЕГОВИ ПРСТИ СУ ЗАИСТА СТЕГЛИ ЊЕНЕ – НЕЖНО, БЛАГО...

Тони је био висок, тамнокос и згодан, са отменошћу у свакој црти безизразног лица. Клер Белмон га је посматрала кроз одшкринута врата са страхом и чуђењем.

– Не могу, Лари. Не могу да поднесем да ми је он у кући.

Лари Белмон је прекорно погледао своју жену.

– Већ смо потписали да прихватамо, Клер. Компанија ме на основу тога шаље у Вашингтон, а то вероватно значи унапређење. Шта ти не одговара? Он је човек готово као ти и ја.

Уз Ларијево благо гуркање у леђа, пошла је у дневну собу. Тони је посматрао отворено али учтиво. као да процењује жену која ће му бити домаћица у следеће три недеље. Ту је била и др Сузана Калвин.

– Како сте, госпођо Белмон? – поздравио је Тони.

Његов глас је био нови шок за Клер.

– Ох, па ви... говорите! – отело јој се.

– То нисте очекивали?

Клер ни сама није знала шта је очекивала. Посматрала га је крајичком ока. Коса му је била глатка и црна. Питала се је ли то пластика или праве власи као код људи.

– Госпођо Белмон, верујем да вам је познат значај овог експеримента – обратила јој се др Калвин – али желела бих да то чујете и од мене. Радим као психолог у Компанији за производњу робота. Тони је робот са ознаком ТХ-3. Има вештачки мозак који је компликован готово као наш. До сада смо радили само за индустрију, али сада желимо да освојимо град и породицу. Да бисмо то постигли, морамо убедити људе да без страха прихвате наше роботе. Јер, разлога за страх заиста нема. Вас и Тонија смо изабрали за почетак експеримента, што ће нам послужити као водич у даљем раду. Ваш супруг ће за то време бити у Вашингтону да издејствује званично одобрење експеримента.

Значи, све је ово... незаконито?

– Не брини, Клер – рекао је Лари. – Он неће излазити из куће, а ти ћеш пазити да га неко не види.

– У реду – промрмљала је Клер.

Лари је испратио докторку Калвин до капије. Клер је бацила поглед на велико огледало изнад камина и брзо окренула главу од оно-

га што је видела: своје уморно лице мишјег лика и бледу, неодређену боју косе.

– Хоћеш ли ми помоћи да се спакујем? – чула је Ларијев глас. – Морам да пожурим на аеродром.

Клер је следећег јутра пробудило тихо куцање на вратима спаваће собе.

– Госпођо Белмон, могу ли да уђем?

Следећег тренутка био је у соби. Носио је савршено сервиран доручак.

– Млеко и шећер сам донео посебно – рекао је – док не упознам ваш укус... Желите ли да доручкујете сами?

– Да, ако немаш ништа против.

После доручка обукла се и сишла да поспреми кухињу. Тони је дочекао на вратима.

– Изволите, госпођо Белмон.

Застала је на прагу, задивљена. У кухињи је све блистало. Отишла је у дневну собу. И тамо је било исто.

– Кад си све ово угланцао? – упитала је.

– Прошле ноћи. Нисте ништа приметили зато што мени светлост није потребна кад радим; имам уграђен ултравиолетни извор. Немам ни потребу да спавам.

Похвалила га је за његов труд, а онда прилично неумесно додала:

– Шта ће бити кад вас буде више? Људи ће остати без посла.

– Неће – рекао је Тони. – Онда ће моћи да раде много корисније послове. Ништа не може да замени креативност и способност мозга какав је ваш.

Клер се зацрвенела и узбуђено рекла:

– Мој мозак? Лари није убеђен да га уопште имам.

Тони јој се приближио.

– Госпођо Белмон, немојте тако...

Ситуација је била смешна. Робот, тек устао са фабричке траке, покушава да је утеши. Ипак, у изливу очајања, поверила му се:

– Мислим да је мој муж више очекивао од мене. Често приметим прекор у његовом погледу. Њему је потребан неко ко би му омогућио напредовање у друштвеном животу... неко као Гледис Клеферн. Ја никад нисам умела да створим дом какав се може видети у часописима.

– Желите ли такав? Ја бих могао да помогнем.

– Знате ли нешто о унутрашњем уређењу?

– Научићу. Можете ли да ми набавите литературу?

Клер је посматрала Тонија док је листао две дебеле књиге о уређењу стана. Тада је први пут видела његове прсте да раде неки фини посао. Узела је његову шаку и привукла је к себи, да је погледа.

Ти умеш да читаш? – упитала је.

– Да, госпођо Белмон. Брзо прелазим погледом преко страна. Моје читање је фотографско.

То је било увече. Кад је Клер пошла на спавање, Тони је већ био код друге књиге. Њена последња мисао, пре него што је утонула у сан, била је чудна. Сетила се његове руке, њеног додира. Била је топла и мека, као људска.

Следећих неколико дана Тони је наручивао књиге из разних области и она их је доносила из библиотеке. Биле су то књиге о бојама, о козметици о одећи.

Пред крај недеље тражио је од ње да скрати косу, научио је како да је чешља, дотерао јој мало линију обрва и променио јој боју пудера и кармина. Пола сата је треперила од нестрпљења и страха под деликатним додирима његове руке, а затим стала пред огледало.

– Може још много да се учини – рекао је. – Како вам се ово свиђа, за почетак?

Није одмах одговорила, јер јој је требало времена да прихвати странца кога је видела у огледалу и да смири одушевљење које је при том осетила. Рекла је:

– Да, Тони, врло добро... за почетак.

У писмима Ларију није помињала никакве промене. Нека види све одједном. Биће то и нека врста освете.

– Време је да почнемо с куповином – рекао је Тони једног јутра. – Пошто не смем да излазим, могу ли се поуздати да ћете набавити све што вам напишем? Потребне су завесе, мебл-штоф, теписи, тапете, одећа...

– Колико ће новца требати за то?

– Ништа. Написаћу поруку за докторку Калвин. То је део експеримента.

Клер је из Агенције изашла с чеком на неограничену суму. С тим и новим изгледом осећала се сигурније и куповина јој није представљала проблем.

У једној од најскупљих продавница у граду доживела је неочекиван сусрет: готово се сударила са Гледис Клеферн. Збунила се и једва је успела да одговори на поздрав. Пред њеним хладним, помало зачуђеним погледом, Кларине сигурности је зачас нестало.

После десет дана проведених с Тонијем, више према њему није била резервисана. Није се устручава-

ла да у његовом присуству плаче и бесни.

– Увек сам таква пред њом – јецала је. – Она је све оно што ја нисам, а желела бих да будем... бар на изглед.

Тонијев глас је био уморан и убедљив.

– Бићете, госпођо Белмон. Имамо још десет дана. После тога кућа ће вам бити сасвим друкчија. А тада... позовите Гледис овамо заједно с другим гостима. Нека то буде вече пре мог одласка.

– Неће доћи.

– Хоће. Доћи ће да се смеје, али ће се преварити.

– Заиста то мислиш? Ох, Тони! – Обе његове шаке држала је у својима. – Али, шта вреди? То ће бити твоја заслуга, не моја.

– Нико ништа није постигао сам – прошапутао је Тони. – Тој Гледис Клеферн помогле су паре и друштвени положај који су јој оне дале. Али, она се не пита шта јој је помогло; зашто бисте се ви питали?

Одвојио је своје руке од њених и Клер је тада постала свесна њиховог стиска. Није уображавала: његови прсти су заиста били стегли њене, нежно, благо, пре него што су се одвојили.

Сутра ју је било помало стид од Тонија, али он то као да није примећивао. Радио је по целу ноћ. Никада га није чула, али је зато свако јутро било нова авантура.

Дошло је последње вече. Позивнице су биле упућене три дана раније. Кућа је једва могла да се позна. Сама Клер била је у одећи какву се никад раније не би усудила да обуче, а сада јој је давала самоувереност. Шта ли ће Лари рећи, помислила је. Није јој било много стало до његовог мишљења. С његовим доласком, знала је, не чекају је узбудљиви дани. Они су одлазили – с Тонијем.

Сат је откуцао осам.

– Сад ће почети да долазе – рекла је Клер. – Тони, иди у сутерен, не смеју те... Тони!

Он ју је већ држао у загрљају. Лице му је било сасвим близу њеног. Чула је његов глас кроз лако несвестицу.

– Клер, има много ствари које ми није омогућено да разумем, и ово је једна од њих. Сутра одлазим, а не желим да одем. Видим да код мене постоји нешто више од жеље да ти удовољим. Зар то није чудно?

Лице му је било још ближе, а усне топле...

Зазвонило је на вратима.

Без даха, Клер се извукла из његових руку. Поново се зачуло звоно.

Тек тада је приметила да су завесе на прозорима размакнуте. Петнаест минута раније биле су навучене, била је сигурна. Значи, видели су их.

Ушли су сви у гомили, са погледима који су као стреле летели на све стране. Видели су. Зашто би иначе Гледис питала, на свој провокативни начин, да ли је Лари стигао. Клер је одговарала: „Не, враћа се сутра. Не, нисам била усамљена. Ни најмање". И при том се смејала. Што да не? Шта јој могу?

Њима није било до смејања. Видела је то у бесном погледу Гледис Клеферн, у лажној топлини њеног гласа, у њеној жељи да што пре оде. И у задивљеном шапату који је кружио међу гошћама, чије је одломке успевала да ухвати.

Било јој је јасно чиме их је тако задивила. Могле су да буду лепше од Клер Белмон, и самоувереније, и богатије, али ниједна није имала тако згодног љубавника!

Онда је опоменула себе да је Тони само машина. Те ноћи је у кревету дуго плакала. Следећег јутра, у зору, док су улице још биле празне, пред кућом су се зауставила кола и одвела Тонија.

Лари Белмон је свратио у канцеларију докторке Калвин и затекао је у разговору са математичарем Питером Богартом.

– Надам се да сте задовољни резултатом тестова, господине Белмон. И унапређењем, наравно – рекла је др Калвин.

– Да, то је у реду. Но, питам се шта се стварно тамо догађало. Мислим, Клер... она је некако друкчија. Не само изгледом.

– Јесте ли разочарани тиме?

– Напротив, али...

– Зашто лупате главу, господине Белмон? Ваша супруга је била одличан учесник у тесту. Сада тачно знамо какве измене да направимо код модела ТН, и то све захваљујући њој. Ако хоћете да вам сасвим искрено кажем, мислим да је ваша жена заслужна за ваше унапређење чак више од вас.

– Мислим да га је ово погодило – рекла је др Калвин кад је Белмон изашао. – Јеси ли прочитао Тонијев извештај?

– Врло пажљиво – рекао је Питер Богарт. – Мислим да су неопходне неке измене.

– Које?

– Јасно је да не можемо допустити да се наши роботи заљубљују у газдарице.

– Љубав! Питер, зар не схваташ? Та машина је морала да се придржава Првог закона роботике. Робот не може допустити да људско биће пати, а Клер Белмон је патила због своје неприлагођености и незадовољства самом собом. Зато је показао према њој нежност, а која жена не би била задовољна што може да изазове страст у једној машини... хладној машини без душе. Размакао је завесе оне ноћи намерно, да би гости видели и завидели јој. Мислим да је то било врло мудро од Тонија.

– Од каквог је значаја да ли је он то намерно учинио или не? Ефекат је ту. Прочитај поново извештај. Последње ноћи је плакала и није ока склопила. То не смемо дозволити.

– Питер, ти си слеп, као што сам ја била. Модел ТН ће бити измењен, али из сасвим супротног разлога. Не знам како ми је то промакло. – Поглед јој је био замишљен. – Видиш, Питер, машине се не могу заљубити, али – чак и кад је безнадежно – жене могу.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	ВРСТА СИРА СА ОСТРВА ПАГА	ОДВОЈИТИ САШИВЕНО, РАШИТИ	СТИДЕТИ СЕ	ЗАПОСТАВЉАТИ, КИЊИТИ	КУВАНО ПОВРЋЕ (ПРОВ.)	МЕСТО У ЦРНОЈ ГОРИ	ИНСТРУМЕНТАЛНА КОМПОЗИЦИЈА
НОСАЧ ЧЕГА, ПОСТАМЕНТ							
ДОДАТАК ПОДМЕТУ							
ШТЕДЕТИ							
ДРУГ, КОЛЕГА (ФР.)							
РУСКО ЖЕНСКО ИМЕ						„АМПЕР" / ИСАК ЊУТН	
ЧАСОВНИЦИ / ЖИВЉЕЊЕ ПОСТОЈАЊЕ					ЦРТАЧ У ЦРТАНОМ ФИЛМУ		ПРОИСТИЦАЊЕ, ИЗВИРАЊЕ
▷							
БОР / ГРАДИЋ У БОКИ КОТОРСКОЈ						ГРАД У МАКЕДОНИЈИ	
ЕКИПА	С ПРЕДЊЕ СТРАНЕ	НАУКА О МОРАЛУ / ВРШИТИ РАСХОД					
▷			ОТПОРАН НА БОЛЕСТИ / ВРШИТИ РАСХОД				
СИВ, МРК				УЗВИК / ТЕРЕНАЦ, ПРАКТИЧАР			
НАЈСТАРИЈИ ПРЕДАК							
ДОСЕГ, ДИЈАПАЗОН (МН.)							
„БАСТ" / СКУП ИМЕНОВАНИХ ЛИЦА		ВЕЛИКИ ЈУНАК / МОРСКА РИБА					
▷					„ВОЛТ-АМПЕР" / ВОЋНИ ЖБУН		
НУЛА / ИНДИЈАНСКО ПЛЕМЕ	ФРАНЦ. ПЕВАЧ / АМЕРИЧКИ АВИОН						ОБЕЛЕЖЈЕ
▷						ФИЛМ КОСТЕ ГАВРАСА / СИРЋЕ	
ДИНАР / ПРЕСТОНИЦА ВАВИЛОНИЈЕ							
ПРОЖДРЉИВИЦА							
ЛОКОТ							
ЧИТАТИ СЛОГ ПО СЛОГ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: подобро, анаграм, пикрати, астатин, скијаши, Оли, тр, д, ОС, ев, инсан, т, лектори, „Ероика", туп, тзв, адитиви, наја, ат, Т, Атила, С, Асим, инертни, немиран, ови, а, и, засуни, Ита Рина, тиранин.

PEZELIN

PEZ
ČEŠNJA

Kolinska

ГРЧКЕ САНДАЛЕ

Ево како да направите сандале какве су носили стари Грци, а и данас могу да се обују уз летњу гардеробу. Потребно вам је, пре свега, парче дебеле коже.
Меру ћете узети као на црт. 1. Не заборавите да иза пете оставите 3,5 cm. Тај део подигните и пресавијте као на црт. 2, па пробушите две рупе косо на крају пете. Направите рупе и на ђону и тракама од тање коже које ћете зашити преко прстију. На једну сандалу можете да ставите две тање или једну дебљу траку. Ако изаберете јаку кожу, исеците од ње траке, а ако је слаба, боље је да узмете јак канап и да њиме прошивате сандале. Најпре прошијте крајеве пете за ђон (црт. 3 и 4) по рупама које сте избушили, да делује као да је кожа „уштинута", а затим зашијте траке за ђон као на црт. 5.
Пету сада усправите и направите траке за везивање око чланка. Ово можете решити на два начина: траку једноставно провуците кроз прорезе на горњој ивици као на црт. 6 или кроз прорезе провуците две траке као на црт. 7. Готова сандала види се на црт. 9 и 10. На црт. 8 дато је још неколико примерака како траке могу да се везују преко прстију помоћу три врсте нитни или, ако је ђон дебео, може да се буши шилом, па се онда прошива.

БЕОГРАД *** 11001 МАКЕДОНСКА 29

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ПЛОВЕЋИ ВРТОВИ

Волео бих да знам који је био главни град Индијанаца Астека?

БОЈАН
Крушевац

Главни град Астека био је Теноxтитлан, а налазио се на месту данашњег града Мексика. Астеци су га подигли на острву језера Тексконо. Са околином је био повезан високо издигнутим насипима који су уједно служили и као путеви. У централном делу Теноxтитлана налазио се простран трг са великим храмом у облику заравњене пирамиде, а около су биле палате, игралишта, вртови и базени. Град је имао преко седамдесет грађевина намењених култним обредима, а од тога двадесет пирамида са храмовима. Стамбене куће, због подводног терена, биле су изграђене од лаког камена, дрвета и ћерпича, највише на два спрата. Унутрашњост тих кућа била је обложена тканинама или су зидови били осликани. Стамбене просторије куће низале су се око дворишта са водоскоцима и ретким биљкама. Овај стамбени тип куће и данас је карактеристичан за Латинску Америку. Улице града биле су поплочане. Теноxтитлан су снабдевали храном такозвани чампаси, то јест пловећи вртови на сплавовима од трске или грања и муља.

Нови град, Мексико, подигнут је на рушевинама старог после шпанских освајања. Често се приликом зидања нових зграда и данас налазе остаци цивилизације Астека. Тако су, рецимо, године 1790. приликом обнављања готске катедрале откопани многи предмети астешке културе међу којима и чувени Сунчев календар у облику кружне плоче од готово четири метра у пречнику.

Писмо недеље

ВАЗДУШНА ЕКСПЛОЗИЈА

Драги Забавниче,
Једном сам негде прочитала зашто кијамо, али ми није баш сасвим било јасно, па бих зато волела да ми ти то објасниш.

БИЉАНА
Загреб

Кијање је заправо напор да се из носа слузокоже одстрани неки страни предмет који дражи слузокожу. То може да буде трун прашине, зрнце поленовог праха или неки микроб. Надражај носне слузокоже доводи до читавог низа реакција које се одвијају невероватном брзином. У тренутку надражаја језик се повлачи према меком непцу и ваздушни притисак створен на тај начин, у немогућности да избије кроз уста, провали кроз нос. Према томе, кијање је у ствари ваздушна експлозија.

Научници су посебним камерама успели да сниме тренутак те експлозије и открили да се том приликом у ваздух избацује 4600 честица и то брзином од 45 метара у секунди. Честице се могу наћи чак и на четири метра далеко од човека који је кинуо. Исто тако установљено је да при једном кијању човек избаци око 85 милиона бактерија, па није ни чудо што лекари сматрају да кијање игра огромну улогу у ширењу болести.

HAJ, HAJ, HAJ

Радо читам „Политикин забавник" и гледам телевизијску емисију „Опстанак". Хтео бих нешто више да сазнам о неким животињама и шаљем ти неколико питања.

Која је змија најдебља, која најдужа, која најбржа, а која најотровнија?

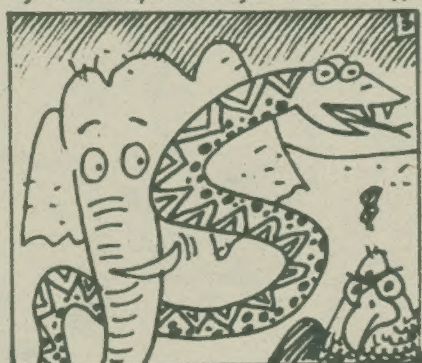
Која је највећа водоземна животиња?

Која је птица вештија: орао, соко или јастреб?

Која је најкрволочнија животиња?

ИГОР ИРИЋ
Врање

Најдужа змија је анаконда која живи у тропским подручјима Јужне Америке. Највећа анаконда

за коју се зна био је један примерак ухваћен у Колумбији – 11,5 метара. Најбржа змија је по свој прилици витка афричка црна мамба. Измерено је да је једна мамба из Кеније успела да пређе 47 метара брзином од 11 километара на час. Постоје приче како ова змија може да претекне коња у галопу (70 km на час) али то никако није тачно. Најотровнија од свих змија је једна морска змија са латинским називом Hydrophis belcheri која живи у Тиморском мору крај северозападне обале Аустралије. Најотровнија сувоземна змија је змија–тигар из јужне Аустралије. Једна „доза" њеног отрова може да убије 300 оваца.

Највећи водоземац је џиновски даждевњак који живи у северозападној, средњој и јужној Кини. Просечни одрасли мужјак дугачак је 140 cm (заједно с репом), а тежак од 11 до 13 килограма.

Највештија птица је соко. Он је изузетно покретан, изузетно брз и дуго лети. Понекад се са велике висине тако стреловито баца на плен да око човека није у стању да му ухвати лик.

Најкрволочнија животиња је без сумње тигар. Посебно је крволочна женка која има младе. Она, кажу, некада убија плен из чистог задовољства или да би поучила своје младунце како се то ради.

МУЗИКА БОЈА

Објасни ми шта је то синестезија.

ИВА
Панчево

Реч синестезија долази од грчке речи синестаноме што значи постати свестан нечега, приметити нешто, осећати. То је заправо пси-

хички феномен који се састоји у способности једног ненадраженог чула да осети надражај неког другог чула. Чест феномен је, на пример, такозвано слушање „у бојама". То је појава да звук, одређени глас или музички мотив изазива код слушаоца осећај боје, што значи да осећај звука изазива осећај вида. Тако је познато, рецимо, да је руски композитор Сирјабин слушајући музику уживао у бојама. Нека испитивања показивала су чак да сви људи који имају ову способност одређене музичке тонове увек доживљавају у истој боји.

ЗАШТО НАСЛОВ ЛИСТА ПИШЕТЕ ПОГРЕШНО?

Ученица сам четвртог разреда основне школе „Вук Караџић" у Крушевцу, а ваш лист читам пуне четири године. На писменој вежби из српског језика, због тога што сам написала ***политикин Забавник,*** *добила сам мањи број бодова и наравно мању оцену. Моја учитељица каже да је такво писање неправилно и да треба да се пише* ***Политикин забавник.***

Молим вас напишите због чега пишете погрешно наслов листа који толико волим.

МАРИЈА МИЛОСАВЉЕВИЋ,
Радојке Зајић 42
Крушевац

Морамо ти рећи да је твоја учитељица у праву када ти је рекла да си назив листа написала погрешно. Јер, када је назив неког часописа, књиге или новина састављен од више речи, онда се прва реч тог назива пише великим словом, а од осталих само оне које су већ саме по себи властита имена или су употребљене уместо вишечланог назива. Према томе, пошто је назив листа „Политикин забавник" онда је правилно да се Политикин пише великим словом, а забавник малим јер није никакво властито име.

ЧУДНО ИМЕ

Читам редовно „Забавник" и Малу пошту у којој читаоци питају све што их занима. Гледао сам дечију емисију „Приче из Непричаве", па ме занима да ли уопште постоји село са овако чудним именом или је измишљено?

ХАРИС МАРЈАНОВИЋ
Милошевац

Име овог села није измишљено. Оно постоји и налази се у близини Ваљева, а емисије из серије „Приче из Непричаве" чак су и снимане у околини овог села.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Соња Јашовић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

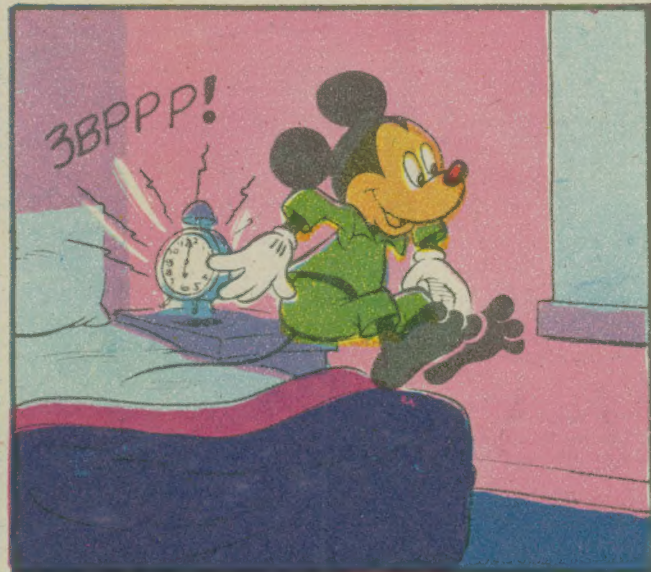
Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

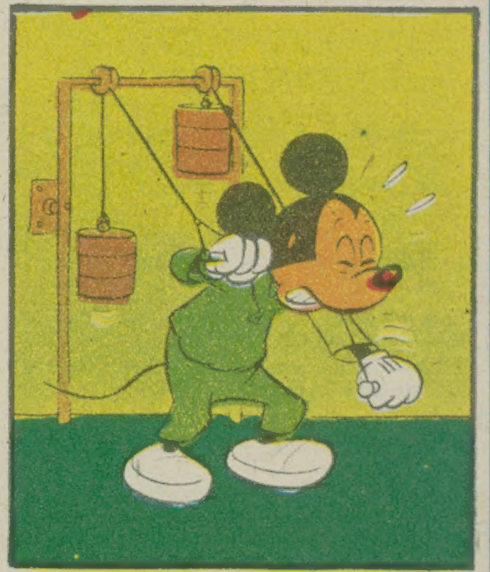

ПЛУТОН

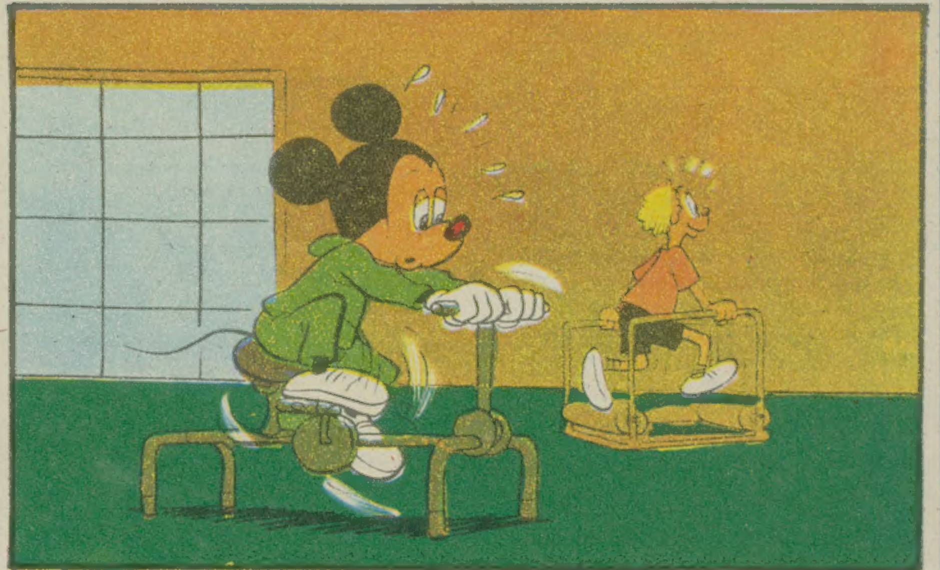

ЗВРРР!

СТВ
„РАЗВИОТКА"
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

СТВ
„РАЗВИОТК
Distributed by King Features Syndicate

ЈОШ СПАВАШ? ДА СЕ МА-
ЛО БАВИШ РЕКРЕАЦИЈОМ,
САДА БИ БИО СВЕЖ
И ОРАН!
12-4